

ПОКРОВИТЕЉИ ИЗДАЊА:

**МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И
ИНФОРМИСАЊА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И
ОПШТИНА КОВИН**

Издавач

Дани ћирилице Баваниште

За издаваче

академик Видојко Јовић
Вера Секулић

Уредник

Вера Секулић

Рецензент

др Миодраг Матицки

Лектор

др Рајка Уљмански

Прелом

Милица Живковић

Технички секретар

Оливера Шура

Фотографије

Душица Богданов

Тираж 3000

www.danicirilice.org.rs,
e-mail danicirilice@gmail.com

Штампа

„Графос“ Панчево

Баваниште, 2014.

Дани ћирилице
Баваниште, 2014.

**З Б О Р Н И К
ДЕЧЈИХ РАДОВА
ТЕМА: СВЕТИЊА**

Дани ћирилице Баваниште

ИЗДАВАЧИ - ДАРОДАВЦИ

1. Вукова задужбина Београд
2. Матица српска Нови Сад
3. Чувари ДОО Београд
4. Службени гласник Београд
5. Академија СПЦ Београд
6. Мирослав, Нови Београд
7. Компанија Новости АД Београд
8. САНУ Београд
9. Народна књига Београд
10. Прометеј ДОО Нови Сад
11. Клетт ДОО Београд
12. Каирос ДОО Сремски Карловци
13. Бук ДОО Земун
14. Завод за уџбенике Београд
15. Пчелица Чачак
16. Паидеиа ДОО Београд
17. СКЗ Београд
18. СИЛ брукс ДОО Београд
19. Коларчева задужбина Београд
20. Јасен ДОО Београд
21. Арка Смедерево
22. Агора Зрењанин
23. Архипелаг ДОО Београд
24. Фонд „Принцеза Оливера“ Београд
25. Порталибрис ДОО Београд
26. Лагуна ДОО Београд
27. ЈРЈ ДОО Земун

Миодраг Матицки: Дани ћирилице у Баваништу, 2014. године

Већ тринаест година Огранак Вукове задужбине у Баваништу и КУД „Аца Обрадовић“ у Баваништу приређују „Дане ћирилице“, као својеврсно сећање на светог Ћирила и светог Методија. „Дани ћирилице“ осмишљени су као празник младих. За њих су током године организована такмичења која доприносе очувању српског језика и писма, културне баштине, изворних песама и игара, старих заната, обичаја и православне вере. За овај празник који данас обележавамо, који је морао бити померен због несреће која је задесила Србију, у Баваништу су се нашли награђени ученици за најбоље литерарне радове, за најлепши краснопис, калиграфски рад, вез, рељеф, илустрацију и израду лутки у народној ношњи. Данас је Баваниште престоница ћирилице и ученика. Радови приспели ове године на конкурс Дана ћирилице показују високи степен труда и рада са младима на неговању културе српског језика и писма, на упознавању са живом традицијом и културном баштином, са изворним песмама и играма, старим занатима и народним обичајима.

Када је реч о литерарним радовима, као председник Жирија, напоменуо бих да су теме претходних година биле: Вера, Нада, Љубав, Милосрђе, Доброта, Колевка, Част, Брат, Мостови, за претходну годину можда и најтежа – Будимо људи!, а за ову годину веома провокативна тема: Светиња! Са занимањем сам читао песме, приче, есеје, лирске записе младих, оне које су издвојили и препоручили нам

професори и наставници великог броја школа у земљи и иностранству. Но, и оно што је до Жирија стигло, било је и по броју, а посебно по квалитету, импозантно. За мене као припадника старијих генерација посебно је било занимљиво шта за младе, данас, значи појам: **Светиња!** Како одређују светињу коју су као тему изабрали. Пре свега појмовник светиња младих данас веома је разуђен, што значи трагалачки. Задата тема покренула је младалачку радозналост и, као никада пре, учинила је да млади побегну од уводних натукница наставника и професора које су битне, али које не смеју бити спутавајуће. Хоћу рећи, најмање је у овом случају било шаблона, понављања фраза. Млади су у великој мери слободно и инспиративно писали о земљи у којој живе, о домовини без обзира да ли живе у матици или расејању, о завичају, али ђердан светиња у свести младих окићен је изванредним текстовима о земљи као планети и космосу; поред литерарних радова о појединим манастирима, зачудо малобројнијих, издвојили су се радови о светосављу и православљу; поред прилога о светињама које означавамо речима: мајка, породица, љубав, десетине радова посвећено је појмовима: право пријатељство, речи, књига. Појам слобода, контекст те речи, дивно су уобличили прилози о српству, грбу, застави и, не на крају, већ најпре – ћирилицу.

Честитам организаторима манифестације Дани ћирилице. Научимо се да именујемо оне који улажу себе у нешто заједничко, опште. За ову прилику посебне честитке упутио бих Вери Секулић. Хвала јој за ову задужбину коју гради у душама младих.

**НАГРАЂЕНИ И ПОХВАЉЕНИ
РАДОВИ УЧЕНИКА
ОСНОВНИХ И
СРЕДЊИХ ШКОЛА**

**Зоран Дори, IV разред, ОШ „Жарко
Зрењанин“, Бока, прва награда**

Мама,
хтео бих да ти будем лек.
Сине,
бојим се, попиће те људи.
Мама,
хтео бих да будем сунце.
Сине,
бојим се узеће те ноћ.
Мама,
хтео бих да будем срећа.
Сине,
можеш, прошири је светом!

**Михајло Жакула и Димитрије Илић,
ученици II разреда, Милица Колаковић,
ученица IV разреда Дечијег боравка
„Слонче“ Београд, прва награда**

Светиња није вода,
вода се попије.

Светиња није слика,
слика је успомена на зиду.

Светиња није лопта,
лопта се игра.

Светиња није оловка,
оловка се пише.

Светиња су деца,
деца су светиња света!

**Алекса Савић, I разред ОШ „Иво Андрић“,
Прањани, Издвојено одељење „Анђелија
Мишић“ Коштунићи, друга награда**

Светиња су мамине речи
у мраку моје собе,
Татин пољубац,
и њихове руке обе.

Светиња су брат, сестра,
породица што ме воли
светиња је књига
из које учим у школи.

Светиња су љубав, мир,
црква и њено имање,
светиња је молитва,
светиња је знање.

**Марко Спасић, IV разред ОШ „Свети Сава“
Панчево, друга награда**

Мој деда очију плавих и ћелаве главе
Закуца ексер као од шале.
Деда је мајстор за зидање кућа,
Људе спасава од тешких мука.
Да исклепа косу и покоси траве
Иде му као од шале.
Кад вози кола певуши гласно,
Наочаре стави кад не види јасно.
Човек је добар, вредан за све нас,
Воле га људи, хвале на сав глас,
Он је светли пример за све нас.

Ђорђе Миливојев, ученик IV₁ разреда ОШ „Др Јован Цвијић“ Зрењанин, друга награда

Моја највећа светиња је наша породична светиња. То је родна кућа мог деде. Ту кућу је 1902. године, саградио мој чукундеда. Налази се на планини Радан, у селу које се зове Драги Део. Она је наша породична светиња зато што тамо почиње наша историја.

У центру села Драги Део, налази се раскрсница коју тамо зову „Раскрсје“. Тамо је споменик који се састоји из два дела. На једном делу су имена људи који су страдали у Првом светском рату, на Солунском фронту, а на другом имена људи који су погинули током Другог светског рата. Тамо се налазе имена мог чукундеде и прадеде. Обојица су млади напустили дом и породицу и отишли у рат и погинули. Мој деда се ни не сећа свог оца. Пошто је растао само са мајком, били су сиромашни. Отишао је у град, завршио факултет, да би побегао од сиромаштва.

Ипак није заборавио своје порекло и започео је традицију одлазака у наше село, мој тата је наставио, а сада и ја са татом и дедом сваке године идем тамо. Кућа је старинска и јако је мала. У дворишту се налази крушка коју је посадио мој чукундеда, која и даље рађа. Вода у кућу долази из потока. Скоро је деда увео струју. У њој немамо телевизор ни компјутере. Та кућа не вреди пуно пара, али нама вреди пуно.

Одлазимо тамо да бисмо се сетили одакле потичемо и какви су људи били наши преци. Тако покушавамо да научимо да будемо као они. Зато је то наша највећа светиња.

**Ђорђе Вељковић, ученик III₂ разреда ОШ
„Димитрије Тодоровић Каплар“ Кжањевац,
трећа награда**

У мојој Србији, лепота сија,
градове, села све обасипа.
Реке, планине, језера,
у њој је сва свежина.

У мојој Србији све је лепо
дете, пас, мачка и зечић
који мрда репом.

Ја волим своју Србију
њоме се поносим
главу горе дижем,
погледом пркосим.

**Елена Фалуши, ученица III₂ разреда ОШ
„Ђуро Стругар“ Нови Београд, трећа
награда**

Још од давнина човек је имао потребу да на неки начин изрази поштовање и захвалност према некоме или нечему. Те особе и ствари називали су светињом. Светиња је нешто њихово чему дају велики значај.

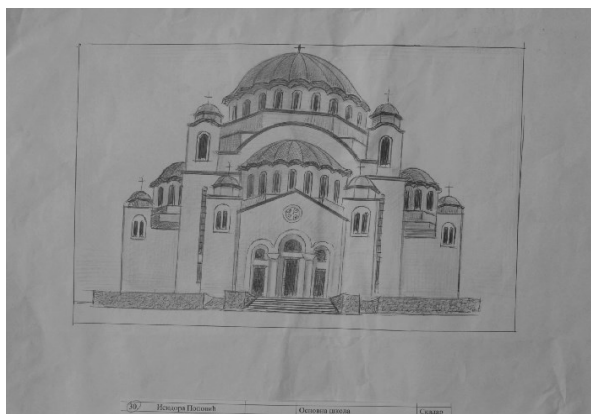
За мене највећа светиња је моја мајка и породица. Мајчина брига и свака прозборена реч је светиња. Она ме никада неће саветовати и учити лошим стварима. Њена пожртвованост је велика. Све ће да уради за мене, баку, деку, ујку и малог брата Филипа. Нема ништа лепше, него кад се за велике црквене празнике, као што су Божић и Ускрс, породица окупи. Сви седимо за великим столом, служимо се разним ђаконијама, причамо и смејемо се. Тај приказ је за мене светиња коју треба чувати.

Светиња је такође земља у којој живим. Она нам пуно даје. Храни нас, учи нас. Њеним лепотама нема краја. Црква и манастири су исто светиње. Они нам јачају веру у Бога и нас саме. Зато су их људи градили, како би, с времена на време, посећивали и хранили своју душу и исказивали поштовање и захвалност.

Сваки нови дан који се рађа је светиња. Дан којем се радујем увек доноси нешто ново и лепо. Мислити лепо, са пуно љубави према животу, је светиња.

Свака грађевина, споменик, парк, биљка, животиња, све је то светиња. Светињу треба чувати и неговати. Пуно љубави, стрпљења и разумевања треба имати да би се она очувала.

Светиња се преноси са колена на колено. Од нас зависи да ли ћемо је чувати и наставити традицију. Она је наша вера у нас саме, са њом смо духовно јачи. Онај ко верује и поштује светињу постићи ће много у животу. Ја верујем у њу и бићу добра особа која ће једног дана својој деци пренети то учење. Чувајмо светињу!

**Јасмина Ђеримовић, ученица ОШ
„Светозар Марковић Тоза“ Тараш, трећа
награда**

У породици нас има деце троје.
Мој брат је као око моје,
јер њега волим на свету највише.
Док срце куца и душа уздише,
моја сека лепотица мила у срцу моме је.
Гнездо свила, ту живи и ту се
настанила.
У породици нас има доста.
Мој отац Драган зове се, а мајка
Далиборка.
Стално ме загрле и мазе и за мене утеху
налазе.
Отац мој са посла кад дође
поред собе не може да прође,
а да не сврати да ме види и да ми каже:
„Где је злато моје?“
А деда, он стално бркове суче,
седи и виче на нас док из луле нешто
вуче.
А ја посматрам из далека шта то ради
мој дека.
Па позовем баку своју и питам је:
„Шта то ради? Дека, стално виче?“
Она ми каже: „Ах, љубави бакина“.
Е сад видите, када је породица сложна и
Фина,
то је једна велика светиња.

**Марија Димитријевић, ученица VII разреда,
ОШ „Др Арчибалд Рајс“ Београд, прва
награда**

Волим да прелиставам своје старе свеске. Из првог разреда основне школе имам сачуване све. Најзанимљивија ми је свеска из српског језика и њој се увек враћам.

На првим странама, исписане линије и цртице, па неки вијугави знаци. Има трагова притискања и брисања, али на крају све изгледа уредно и лепо. После тога почиње азбука. За свако слово има налепљена сличица коју је требало обојити и стих. Ако смо тог дана учили слово М, у стиху је црвеном бојом обележено свако слово М.

Листам и уживам. Све је уредно и шарено. Слово Д стоји стабилно на својим ножицама, а поред њега димничар. Па слово Ћ са својим стомачићем који се завршава неким зарезом, као да нема више места за гојење. Ж ми је најзанимљивије. Пустило своје краке на све стране, да не поверујеш да је то само једно слово. Волим и Љ и Њ. И они имају стомачиће који су љупко приљубљени уз тело. Кад стигнем до слова Ф увек се насмејем и сетим маминих речи: „Немој да ми стојиш ту подбочена као слово Ф, него иди и уради шта сам рекла!“ И све тако до слова Ш. А оно се раширило као чешаљ, којим ћеш чешљати азбуку док је не научиш.

Ћирилично писмо је веома лепо. Некако свечано и отмено. Мало китњасто. Жао ми је што се све мање користи. Латиница се увукла свуда: у новине, књиге, натписе, плакате – да се запита човек у којој земљи живи. Али, ја остајем веран ћирилици! Ћирилица је увек мој први избор!

**Татјана Динић, ученица V₃ разреда, ОШ
„Велизар Станковић – Корчагин“ Велики
Шиљеговац, прва награда**

1.

Питала мама свога сина,
Да ли зна шта је то светиња?
А мало дете чак и не слуги,
Он мисли – оно што тата купи.

Мама се смеје свом малом сину,
И прича му за светињу,
То је оно чему се дивиш,
То је земља у којој живиш.

2.

Ако се питате: светиња, шта је?
Ако вам нико то неће рећи,
Ја ћу вам казати иако сам дете,
Светиња су биле и остаће речи.
Реч мора бити увек на месту
Увек искрена и никад лажна,
Свака ваша изговорена реч,
Треба да буде паметна и важна.
Речи увек мора да имају смисла,
И не смеју никог да наљуте,
Њима се казују само лепе ствари,
И не смеју ништа лоше да слуге.
Речи су увек огледало душе,
Оне казују какав је неко,
И терају друге да вас поштују,
И кад сте близу и кад сте далеко.

**Лука Максимовић, ученик V₃ разреда, ОШ
„Цар Константин“ Ниш, друга награда**

Дуго нисам имао ни сестру ни брата
Врло често сам тужан био
Али сам своју наду у срцу
Пажљиво гајио, стрпљиво крио.

После осам година чекања
Добра рода се до нас прошетала
Срећан сам веома тада постао
Рода је мој живот улепшала.

Две мале сестре донела ми рода
Пре званичног за то термина
Моје се срце стисло, скупило
Јер хоће сестре уз себе да има.

Опоравка дани брзо су прошли
Мали завежљаји кући су дошли
Сву љубав своју поклонио сам њима
Такве сестре би свако волео да има.

Захваљујем доброј нежној роди
И захваљујем нашој мами
Имати две сестре тако лепе
Право је богатство, разуми свете.

Мама привија све нас уз себе
И њено срце тако лепше куца
Природа јој дала, да уз њено,
Куцају још три мала срца.

Љубав је светиња, мора да се чува,
Ја љубав пружам и љубав примам
Зато сам срећан што од свих људи
баш ја најбоље сестре на свету имам.

Марта Хинић, ученица VII₂ разреда, ОШ „Васа Чарапић“ Бели Поток, друга награда

Домовина је за мене чаробна дуга пуна величанствених боја.

Полако крећем да север. Непрегледне равнице наше Војводине, почетак су прелепог снопа дугиних боја. Бела боја првих воћних цветова нежно трепери на пролећном сунцу. Благи поветарац лагано их љуља, носећи нежне латице које као крхке пахуље падају на цветове сунцокрета. Титрајућа белина полако добија боју.

Срамежљиво и стидљиво жуте круне подижу своје главе. Метри и метри свилених платна златне боје покрише плодну бесконачност. Тамо, негде на хоризонту, уморна светлост на починак креће. Жута боја полако у ватру пада. Наранцасти пламичци боре се са висином брда и брежуљака у долини. Слика полако почиње да титра на топлини ватрене боје.

На палети дугиних боја наранцаста се прелива у црвену. Не можете ни поверовати да је тако и у нашој прелепој и пределима богатој земљи. Баш ту, иза брда и брежуљака, ливаде се црвене од булки. Баршунасти плодови малине и ситне капи многобројних шумских јагода на кратко ће падинама и обронцима уливати црвену боју крви.

Поветарац се нежно са кошавом поздравља, а она нас снагом својом носи у зеленило наше Шумадије. Зелене шуме букве и храста

смањују се са малим пропланцима узаврелим од пчела, оса и других вредних инсеката.

Изненада удар клатна у црквено звоно на оближњој сеоској цркви наруши мир, тишину и хармонију природне равнотеже. Јата голубова и ласти која су одмарала на крововима, полетеше у висину. Боје њихових крила стопише се са дубином небеског плаветнила. Замах стотине крила створи чаробну мелодију која нас поведе даље. Музика нас уздиже преко висина које су скривале рајску и нетакнуту лепоту.

Безброј прозирно плавих поточића сливали су се у планинска језера. Што би дубље улазила у њих, боја би бивала све тамнија и интензивнија. Графитне стене планинских масива огледале су се на површини језера додајући му невероватну боју индига. Ту вам застане дах. Препуштени чулима, сати се претворе у трен, а дан се брзо смени у ноћ. Глава и тело се нежно препусте уживању, а поглед вам одлута у недодирљиви плишани мрак. Цивилизација је километрима иза вас и баш због тога можете да доживите магични приказ. Хиљаде новогодишњих лампица се тад упале на бескрајном своду, чинећи приказ свечаним и гиздавим.

Оног тренутка кад лампице почињу да се гасе, забеле се латице првих воћних цветова, а сноп дугиних боја поново засија новим сјајем румене зоре.

**Тијана Милетић, ученица VII₃ разреда ОШ
„Вук Караџић“ Књажевац, друга награда**

Ја, дете Божије, Српкиња,
руком Небеском уписана сам у књигу рођених
с правом на живот, с правом да човек будем.
Записаше да сам рођена баш овде, на граници
Истока и Запада,
у јединственој земљи јединствених људи,
земљи коју су ми оставили оци и њихови очеви
у наследство.

Дошла сам да сачувам пашњаке и животна
поља,
потоке, мирисно сено и песму славуја,
беле куће поред друма, ситне плодне њиве,
расцветале, трешње и шљиве!

Дошла сам да откријем велику тајну земље
моје.
И благослов.
То је оно скривено и записано у косовским
костима,
Манасији, Раваници, Грачаници,
гробовима крајпуташима, камену међашу,
кудељи, разбоју, опанцима и шајкачи.

Записаше да живим са комшијама и другим
људима,
да ником не сметам, да штету не начиним, да се
не изгубим,
да имам златно срце, да међу вуковима опстанем,
да будем мудра и безазлена, да будем Тијана,
тиха, смерна, поуздана,
баш као и што су моји преци били – људи
Божији, народ Божији!

Дошла сам да знам ко сам, да имам своје ја!
Стојим усправно, гледам у небо и кличем:
Ја сам Православка и Светосавка, српског рода!
Идем у православну цркву и крстим се са три
прста!
Славим своју крсну славу!
Читам и пишем ћирилицу!
Верујем, волим и праштам!

А кад се све ово у срце сапне,
и још пуно, пуно тога се ту сакрије и примири,
тад запевам громким гласом, чисте душе и светла
образа –
СВЕ ОВО СВЕТО У МЕНИ ЖИВИ!

**Милош Лемајић, ученик VII₃ разреда ОШ
„Петар Кочић“ Инђија, трећа награда**

Додирује ме топлина пролећног дана. Пут који је пред нама је дуг. Не очекујем ништа обавијен мраком свакодневице који лагано окива душу моју. Где смо то ми и шта тражимо у овом бескрају свемира? Ослушкујем тишину. Тражим излаз из дубине ћутања. Кратак предах.

„Стигли смо, стигли смо“, чују се гласови. Део сам групе и она ме носи, вуче напред.

Препуштам се. Стајем изненађен пред неочекиваном лепотом Студенице. Осећам како хладни камен почиње да дотиче моје мисли и моје срце. Светлост векова проговара неповратно. Осећам борбу пролазног и непролазног, а онда победу вечног.

Једно изборано лице смеши се и старачка рука дотиче моје раме. Осећам топлину и љубав. Старац дуге браде пружа ми малу икону Богородице. Узимам је не говорећи ништа. Нема речи.

Моје уши чују само свеприсутну црквену песму која се некако губи у даљини, нестаје у прохујалом времену, а опет се враћа снажнија и лепша.

На овом месту осећам се некако свој.

Улазим у Немањину цркву. Светлост свећа, светлост песме, светлост душе моје. Испуњен сам светлошћу прошлости. Ликови светитеља гледају ме са старих зидова цркве и врћају ми изгубљену снагу.

Богатији сам, срећнији сам. Док лагано одлазим, застајем на манастирским вратима и сунчеви зраци поново ме примају у свој заграђај.

**Ксенија Филипов, ученица VIII₂ разреда
ОШ „Васа Чарапић“ Бели Поток, трећа
награда**

Верујем да ме још увек нисте упознали и да то не желите, али то ми је судбина ових година... Шта да радим, верујте, тужна сам због тога, а то није добро јер од суза хоће странице да ми се разбаруше.

Ако имате времена, волела бих да неком испричам о својим мукама. Дуго већ живим на овој прашњавој полици и не могу више да поднесем оволику прашину око себе. Стара сам, има ми већ више лета, а тек да знате колико је лета у мени!?! Ја сам књига о српској историји и добро знам шта се све дешавало пре сто, петсто година, али зато знам и шта си јутрос доручковао, за разлику од тебе.

Пре стотинак година, једини извор сазнања биле су књиге. Деца, која су их читала, била су мудра, радознала и најприхваћенија у друштву, за разлику од твог времена, када су најпопуларнији такви попут тебе, који седе за компјутером, на Фејсу, Јутјубу и по цео дан се смеју неким бесмисленим клиповима или како се већ каже, нисам баш у току са тим савременим изразима.

Али не вреди о томе више причати, променила су се времена, друштво је унапредовало, нико више не поштује књиге... Чух скоро од вас, омладино, да су књиге

светиња па их зато не треба дирати! О, Боже, чудних ли времена! Људи моји, имајте бар мало достојанства, обришите прашину са нас, већ смо и саме довољно искрзане и избледеле од времена кад нас је још неко стварно читао! Кад је у нама видео истинску светлост, кад нас је поштовао као светињу...

Твоја баба ме је читала. Била је то добра жена, памената, занимала се за историју, развој српског језика и културу народа. Читала ме је уз јутарњу кафу, а онда би на мене наслонила шољу и сваког дана би остајали кружни трагови шољице за кафу, као дубоко урезани печати у мојој души. Она је заправо једина знала да ја имам душу. Нажалост, од када је бака умрла, никоме више није стало до историје, сад само скупљам прашину по овој прашњавој полици, све са дрангулијама са твојих летовања и зимовања. Нико више неће сазнати за моју праву моћ.

Драго ми је да си ме узео бар на кратко и посветио ми мало пажње, прочитао пар мојих страна и дао ми да бар мало уживам на сважем и чистом ваздуху.

Затвараш ме?!? Већ!?

Схватам, друг ти је послао нови смешни клип на Фејсу...

Ненад Друловић, ученик VIII разреда, ОШ „Живко Љујић“ Нова Варош, трећа награда

За сваког човека који дише под плаветнилом нашег неба, светиња је оно што је срцу драго. Оно што је срцу најдраже, ми не видимо јер нам је веома близу. Људи не обраћају пажњу на оно што је око њих, већ мутним погледом гледају у даљину.

Светиња је сваки тренутак живота, сваки тренутак од када Бог удахне душу у нас, па све док је не узме натраг или док је ми не изгубимо. Слобода, љубав, част, здрав дух, то су највеће светиње које нам је Господ оставио у аманет.

Данас је слобода светиња, али је славимо само онда када је изгубимо. За љубав кажемо да је „Слепа“, али слепе су наше очи пред правом љубављу. Данас, људима новог доба, част није светиња јер њено лице не познајемо, а уместо здравог духа светкујемо само здраво тело. Људски род лаганим ходом губи своје светиње и ходи ка амбису. Данас смо слободни по праву и закону, али смо заточеници сопствене срџбе, пожуде и гордости. Данашњи „јунаци“ кажу да се боре за част, али за част се боре без части.

Светиња је живот сам. Треба уживати у наизглед, малим стварима, али у срцу великим. За мене је овај тренутак светиња. Овај час, када у ситним ноћним сатима држим папир и оловку... и пишем. Са идеалима у мислима и срцу.

**Милена Кундачина, ученица VIII разреда,
ОШ „Његош“ Берковићи, трећа награда**

Мајка је биће најсличније Богу.

Кад би мајке могле да одлучују, онда никад и нигде не би било рата, ни једна колевка не би била празна и никад, ни једно дете не би осетило мирис згаришта ни тугу због порушеног дома.

Сећам се баба Миле. Те ратне године наша кућа је била уточиште рођацима које је ратни вихор натерао да напусте свој дом. Свима је било тешко, а баба Мили најтеже. За њу је ово био трећи рат, можда и најтежи. Овај пут је морала и дом свој да напусти, све своје сећање у души да понесе. Плакало је за њом Попово поље, а она је плакала за њим. највредније што је са собом понела биле су фотографије које је чувала у некој кутијици. Прелиставала их је свакодневно, онда кад је мислила да је нико не види. Разговарала је са њима и тако се тешила. Никад се ни за шта није жалила, никад ником, ни једну ружну реч упутила. Таква је била баба Мила, оличење племенитости и доброте. Са мном је често разговарала јер сам је ја пажљиво слушала док су остали стално некуд журили. Мени није била смешна та њена потреба да сваки дан разговара са својим фотографијама. Ја сам осећала њен бол и стид што се „по старе дане свире по туђим кућама“. А знала је лепо да прича. И данас, кад се сетим дође ми да заплачем. Једне зимске ноћи седимо ушушкани поред шпорета. Напољу веје мећава, а петролејка осветљава скромно постављен

сто. Скоро ће вечера, мек румен хлеб и шерпа топлог млека, а нама неправо... Опет млеко, а ми би нешто слатко. Мајка се љути и пожурује нас да се вечера не хлади, да „загрејемо гладне стомачиће“, како је често говорила, а баба Мила добронамерно, скромна као и увек: „Е, моја децо! Не знате ви шта је глад“, па наставља даље да прича, отвори душу...

„Освануло је јутро. Недеља је. У пољу се не ради. Улазим у собу да пробудим Јова да потера краве на пашу, а он спава. Спава невиним детињим сном. Имао је само пет година. Млађи од њега, Лазар, остаде у крилу бабином још поспан, чека да попије топло млеко. Обухватих сву кућу погледом и изађох срећна да ће ми синови једног дана у момке стасати. Отерах краве уместо мог Јова. Јадна, нисам ни слутила шта ће ме задесити. И мене и њих. Била сам у брду изнад села кад су се зачули усташки распомамљени гласови. Мало затим пуцњи, читави рафали... Убрзо се густ дим претећи узнео уз брдо где сам краве чувала. Обузе ме нека страшна слутња. Пожурих кући. Само да их зграбим и побегнем с њима! Али залуд... Све је било касно. Дочека ме оштар мирис паљевине, на прагу мртва свекрва широм отворених очију, као да вапије да јој децу из крила не отимају. Нема моје деце! Падох као покошена... Дуго сам тако без гласа плакала, празних руку, а раширених зеница. Нема моје деце... Узносим поглед ка небу и молим Бога душу да ми узме.

Тако сам на прагу седела скамењена све док до мене није дошао комшија. Хрват. Рекао

ми је да су усташе одвеле децу у логор, а он је машиновођа, па ће „наћи начина“ да им допреми пакетић са храном јер у логору има познаника. Падох ницице пред њим молећи га да ме одведе деци. Он рече да не могу ићи, али ће пакетић свакако понети. Подигох се с прага у нади да ћу децу опет видети и да ће их Бог, ипак, некако сачувати. Претурам по скривеном хамбару да им некако погачу умесим, а руке као туђе. Сутрадан оплетох и чарапице црвене... моме Лазару...

Скроман пакетић би спреман већ сутрадан. Упаковах све с љубављу и надом. Благослових комшију због помоћи и одох кући да чекам... Чекала сам данима, месецима. Прође скоро и годину дана. Изгуби се траг и комшији Ивану. Распоредише га на друго одредиште. Мало по мало изгубих и последњу наду. Зјапи кућа празна...

Прекрих и црну мараму, а очи „лете“ на пругу која ми је децу у смрт одвела. Час на прагу, а час уз космате стране брда изнад куће где се тог кобног јутра задесих.“

Задрхта баба Мила као травчица на ветру, а глас јој дође некако шупаљ и тих. Очи пуне суза никад одплаканих...

„Ускоро се кроз село пронесе глас да ће бити ослобођени неки затвореници из логора у Сиску. Јави се у мени неки трачак наде, нека тиха чежња и страх. А шта ако не дођу?

И заиста, једног јутра, (опет је била недеља) иде Иван и води за ручицу мог Јова. Дете саплиће ножицама, изнемогао и слаб. На њему исти онај капутић и панталонице. Гледам у

неверици, је ли то моје дете? Он се тужно осмехну: „Мајко, ја сам. Па, зар не видиш...?“

Вриснух и потрчах окрећући се избеумљено неће ли се однекуд и Лазар створити. Али, узалуд... Лазар никад неће доћи... Превише је био мали, слаб и нејак да би стратиште логора преживео... Није жив ни црвене чарапе дочекао које је мајка с љубављу и великом надом плела“.

Сви смо ћутали. Било нас је стид што смо гунђали због вечере која нам се није свидела па устадосмо без речи да вечерамо.

Неколике године за тим, кад се рат завршио, баба Мила је осетила да ће нас брзо напустити. Постала је тужна и ћутљива. некако је почела да копни и нестаје, али сећања јој мира не дају, прогоне је. Ускоро паде на постељу, па смо се сви трудили да јој те задње дане живота учинимо лакшим и подношљивијим, да нас у што лепшој успомени понесе на онај свет. Једно јутро поче да дозива. Била је сва узнемирена. Из тог слабашног тела избијао је надљудски снажан глас: „Јово, Јово, пожури...! Дај ми те црвене чарапице да понесем мом Лазару!“

Занемесмо. Окуписмо се зачас око ње. Она још једном уздахну. Настаде гробна тишина. Гледамо у њене широм отворене зенице, а у њима, још тиња нада да ће се на оном свету срести са малим Лазаром, да јој га више никад, нико из загрљаја неће отети. Из угаслих зена две крупне сузе капнуше... Две крупне сузе скотрљаше се низ паћеничко лице. Уздахну и оде... Оде своме Лазару...

**Кристина Стевановић, ученица трећег
разреда Земунске гимназије, Земун, прва
награда**

Нежни, бледожути зраци пробијају се кроз поцепану завесу. Недеља је, један од оних дана кад све дивно утихне и повуче се у себе. Отварајући још сањиве очи, схватам да је топло. То је она слатка, свежа пролећна топлота која ме увек изнова подсећа да није све у мом животу хладно и сиво. Кроз сломљени прозор улази нечујни поветарац, доносећи и односећи са собом уздахе живота. Коначно устајем и уморно гледам око себе.

Зидови, на јутарњој светлости, изгледају жућкасто и прљаво. Влага је учинила своје-пукотине избијају једна по једна, као сећања из прошлих времена. Брзо прелећем погледом преко малобројних прозора и заустављам се на кревету до свог. Празан је. Празан је као и већина других. Тужна, самотњачка тишина лебди просторијом. Осећам тежину у телу, али одлучујем да данас нешто променим и не вратим се у миран сан. Сломљено устајем. Висина коју достижем на ногама није превелика, али је довољна да учини да се

осећам моћно и узвишено. Довољна је да на тренутак учини да не изгледам слаб и дотучен.

Живот у дому за незбринуту децу је, заправо, веома компликован. Људи споља стално причају како нам треба помоћи и улагати новац у наш развој и образовање. Права истина је да ову трошну зграду, свако ко може, избегава у широком луку. Ми, деца, свој дом називамо – осињак. У нашем дому, зна се ко је главни. То уствари нису уморни старатељи који се претварају да им је стало до нас. Главну реч воде најстарији дечаци, који су овде годинама, који су одавно изгубили свест о животу напољу, о животу уопште и његовим правим вредностима. Ако желиш њихову наклоност, све што треба да урадиш је да будеш – окрутни насилник. У сваком случају, постајеш мета њиховог немилосрђа. Ја спадам у сваки други случај, а сврстан сам у ту групу већ првог дана мог боравка у великом, заједничком дому.

Сећања почињу да ми навиру док ходам озеблим ходницима, тражећи излаз. Данас је слободан дан, као и сваке недеље, мада је старијим дечацима сваки дан слободан јер они у дом долазе само да би се на кратко наспавали. Зграда моје куће је огромна, ружна и прљава, колико споља, толико и изнутра. Већ навикнут на бесконачни лавиринт зидова, врата и плафона, полако стижем до старих, дрвених врата. Отворена су, као и увек јер овде нико и не улази, осим нас који изађемо, а можемо само ту да се вратимо. Смирено корачам према улици. Стајем и осврћем се.

Прозори су споља прљави. Сећам се кад сам први пут видео те старе прозоре. Само, тада нисам схватао да, иако су споља замрљани, изнутра се види све што се напољу дешава. Ми унутра видимо када неки пролазник стане испред наше куће и намргођено прича себи у браду. Ми видимо када елегантна госпођа са гађењем гледа у нашу рушевину од дома. Ми видимо тренутак када мајка склања своје мало дете што даље од овог проклетог места. Ми видимо. Они нас никада не виде.

Свој долазак у дом за незбринуту децу нисам схватио као битан догађај. Заправо, све што ми се дешавало било ми је чудно, страно и пролазно. Мислио сам, надао сам се да ће једног дана мама и тата покуцати на врата и поново ме освојити својим брижним осмесима. Са тим жељама ишао бих на спавање, због тих жеља почео сам да се молим свако вече и једино што сам тражио било је да мама и тата дођу по мене. Међутим, свако јутро бих се изнова будио схватајући да моје молитве нису уродиле плодом. У почетку сам кривио друге, затим себе, а сада не кривим никога. Већ седам година живим у молитви да ће моји родитељи наставити свој живот на оном месту где им је прекинут и одузет. Све више почињем са схватам да се то неће десити никада. Ходам тихо, лењо избацујући ногу пред ногу. Гладан сам. У дому нам дају да једемо три пута дневно, али оброци и нису превише задовољавајући. Не памтим када сам последњи пут појео нешто што ме је учинило ситим и срећним. Одлучујем да не мислим на храну и

почињем да разгледам око себе. Рано је, а недеља је, па нема пуно пролазника на улици. То је добро јер не бих морао да трпим погеде пуне сажаљења и страха. Шутирам неки каменчић док залазим за угао, приближавајући се месту на које идем. Одједном, испред мене се појављује трочлана породица. Мама, тата и њихов син, за ког бих рекао да је мојих година. Сагињем главу, покушавам да не гледам у њих, да их игноришем, али они раде нешто што ме је натерало да дигнем поглед. Смеју се. Весели и раздрагани, иду одјекујући улицом и – смеју се. Дуго нисам плакао, али прва суза већ је прешла преко мога образа. Друга суморно клизи за њом. Смеју се. Ја седам година живим без смеха и радости. Седам година мог очајничког живота скупило се у овај тренутак кад се они смеју, а ја гледам и плачем.

То сам могао да будем ја. Ја сам могао да идем са родитељима у јутарњу шетњу и да се смејем. Ишао сам, а смејао сам се и превише. Из целог мог бића избијала је раздраганост и уживање, до оног дана кад су ми мама и тата погинули. Моја нежна мама, са свиленом косом и срнећим очима постала је анђео. Мој високи тата, са најтоплијим осмехом на свету, отишао је за њом. Остао сам ја. Усамљен, без наде у будућност, остављен да се сам борим са животом.

Трочлана породица пролази поред мене, не примећујући ме, не гледајући у мене. Дечака у исцепаној одећи, са прљавим лицем. Престајем да плачем, навикнут на овакве ситуације. Гледам за њима гледајући у управо начињено

зло, можда свесно, можда несвесно. Управо сам поред себе пропустио зло, скоро га одобравајући. Могли су да стану и да ме питају да ли сам гладан, али нису. Уместо свега тога, прошли су поред мене као и да не постојим, смејући се док сам ја плакао. Гледао сам злу право у очи. Бришем сузе са умрљаног лица и настављам да ходам. Плашим се да ја једног дана, пропуштајући свако зло поред себе, не почнем и сам да га чиним.

Гробље је пусто. Мртва тишина стоји изнад и око мене. Опет сам једини, сам на свету. Из баште неке огромне, богате куће, украо сам мало цвећа за маму. Увек је волела цвеће и радовала би се кад бисмо јој тата и ја донели букет црвених ружа после поподневне шетње. Ово нису руже, а и тата ме не држи за руку. Дрхћући прилазим месту на ком су сахрањени. Мрачно је, бесомучно, претешко за мене. Ипак прилазим. Љубим слику својих родитеља, на којој су још увек онај стари, заљубљени пар, задовољан животом. Живот. Чудна ствар, заиста.

„Види мама, донео сам ти цвеће. Није баш најлепше, али сигуран сам да ће ти се допасти, убрано је са љубављу. Надам се да сте тата и ти добро и да не бринете пуно за мене. Ја се некако сналазим. Није ми лако, морам признати. Често сам гладан, то је оно што ми највише смета. Седам година нисам појео ниједан колач. Тешко ми је. Пре сам много плакао, највише ноћу. Сад сам мало престао, ваљда јер сам порастао, а велики дечаци не плачу, тако је тата говорио. Једино се

расплачем када ме старији дечаци у дому истуку без разлога, а то боли. Боли и то што вас нема. Све наде у бољи живот су ми пољуљане. Више ником не верујем. Више никога не волим. Плашим се да некога заволим, да се вежем јер не желим да опет будем напуштен, остављен сам себи. Нећу много да причам да касније не би бринула. Тата, чувај маму, лепо се понашај према њој, учини да будем поносан на своје родитеље. Знате, ја вас много волим. Увек ћу вас волети највише на свету. Недостајете ми. Знам да ме посматрате се неба и то је једино што ме одржава живим. Хвала вам. Бићу добар, обећавам“.

Ходам улицом. Гледам у небо. Чини ми се да видим мамине очи и татин осмех. Стапају се у једно. Нисам срећан. Дуго нећу бити заиста срећан. Схватам само једну ствар. Морам да наставим да живим. Морам да научим да се борим и да будем истрајан. Једино тако ћу се одужити својим родитељима. Они ме нису намерно напустили, све је то нека чудна игра судбине, поигравање са будућношћу једног детета, стављање у икушење. Живот је светиња. Живот ми је дат да га поштујем, али и да га учиним бољим ако могу. Не могу, али моћи ћу. Моћи ћу кад научим шта су истинске вредности, шта је то чему треба да тежим, за шта да се борим. Све оно што је било свето мојој мами и мом тати, биће и мени. Жив сам захваљујући њима. Њих више нема и неће их ни бити. Али увек ће ме једне очи нежно посматрати и бодрити и увек ће ме један осмех

чинити радосним и извести ме на прави пут. Они су отишли, ја сам остао. Остао сам да их чиним поносним и срећним где год се налазили и то ћу и учинити. Успећу јер је то моја светиња.

Прилазим вратима старог дома. Отварам их са лакоћом, али изненада чујем неку буку, која допире са улице. Враћам се назад. Неколико корака од мене налазе се мама, тата и њихов син. Иста породица коју сам срео идући на гробље. Међутим, сада се не смеју. Дете плаче. Тата је ударио маму. Мама цури крв. Дете још гласније рида. Тата удара дете. Тишина. Сабласна тишина лебди у топлом ваздуху. Дете се окреће и гледа ме право у очи. Све што успевам да видим у његовим крупним очима је тама. Дубока тама и бескрајан бол. Затварам врата. Живот је поклон, срећа је светиња.

Александар Живановић, ученик Техничке школе Железник, Железник, прва награда

Оно што нас испуњава. Оно од чега стрепимо, оно чему се дивимо. То је светиња.

Сваког јутра погледам у небо. Захвалан сам Богу за дар живота, живота њему на част и славу. Шта је данас већини светиња?

Да ли можда ауто, новац, провод...

Многи су заборавили претке, веру, духовну страну себе, љубав према земљи и отаџбини!

Светиња је наша застава на којој поносно стоји бели орао чувар нашег стада. Четири оцила као пркос злу и крст као слава Богу. Свети је олтар у Грачаници. двери у Дечанима, иконостас у Манасији, бели анђеоло у Милешеву. Светиња су свих седам круна Немањиха у Жичи. Света је наша ћирилица! Свети је наш први архиепископ Свети Сава, његов Хиландар и све његово знање и светост. Знање првог лекара српскога, првог писца, чија дела представљају основу наше светосавске културе. Свети је златни крст на нашем храму који обасјава бели град.

Свети су наши славни преци који падоше у славу краља и отаџбине. Деца, мајке, очеви који су свој живот ставили у службу наше свете земље! Малена Милица Ракић и још седамдесет дечака и девојчица који несташе под крилима њиховог западњачког анђела. Свето је оно у шта верујемо – верујемо у Бога јединога. Светиња је оно чиме се поносимо! Поносимо се вером, својом снагом, духом овог народа и традицијом достојном чак и царске Русије!

Светиња је наша Србија обасјана славом Бога!!!

**Далибор Мићовић, ученик П₆ Машинске
електро-техничке школе Прибој, друга
награда**

Тамно је небо већ предуго изнад Косова. Небо тамно, јесени суморне као хладне, напуштене обале, а пролећа одавно нису цветна. Моја светиња добро знана „Света земља“ натоплена је крвљу невиних, недужних.

Текла је крв и ономе ко је живот тек окусио и ономе ко га је уживао. Метак изгнанства није бирао. Толико бола, толико година, стрепњи поред прозора, на празницима, у недељу, све као под један камен, под грумен уништи и сатре. Из напуштених огњишта ницале су целатове куће, свакога дана. Поред огњишта су многи и мучени, само зато што су православци. Неки су убијени, неки су отишли, неки су остали, неки се не броје ни у једне ни у друге. Без обележја, без трага. Они који су остали живе од ноћи до јутра, у стрепњи за свој пород. Сеју жито, не знајући хоће ли дочекати жетву. Они су се свачега нагледали, па у тим очима уместо зенице трепери страх и страхом се храни сваки нов дан у животу. Земља на којој су темељи православља, корени Срба и српског живљења сада је сива и блатњава, несигурна у данас и сутра. Има ли наде у

косовским душама који још живе у души моје Србије, моје светиње да ће бити раскош и шаренило лепоте и здравог и чистог косовског ваздуха као некада? Има ли наде да ће се опоравити напаћено и саградити оскрнављено? Још се памте уморни трагови оних који су одлазили и остављали за собом прашину и неостварене снове и лелек за прагом који чува успомене. Памти се... Можда ће доћи неко ново време са новим сунцем и новим дахом.

Можда се врате они који су преживели олујне дане, али живот којим се сада живи горак је као пелин, несигуран као олујни ветар. Никад не знаш шта ће однети, колико ће трајати. Двадесети век је обележио страдање. Ране се још увек замирују. Остаће само ожиљци који ће дуго после нас носити наша деца.

Волео бих када бих умео да Косово обојим својим жељама, својом вером у лепше, у боље, у другачије. Волео бих да сам песник и да напишем песму која ће заштитити и сачувати моју светињу, моју земљу, моје Косово. Песму без строфе и редова, из дубине мог постојања, можда би нешто променило. Можда. Али страхујем да нећу успети, па жељу потискујем дубоко и себи. Имам само веру у оно што је остало тамо. То је моја светиња.

**Даница Пауновић, ученица IV₆ Медицинске
школе, Ужице, друга награда**

Млазеви светлости, што долазе са истока,
кидају окове тмине и пружају наду.

Корачају паучинасте сенке
док пред собом руше препреке и спајају
поноре.

Небеским висинама одјекује кликтање сокола,
цепају се облаци уморни од путовања.

Пут ка вечности нарастао је у трње,
па ходање њиме причињава бол.

Временски вртлози пониру до дубина,
а затим се у луку уздижу до звезда.

Памћење траје кроз векове,
и не дозвољава да прашина заборавља прекрије
сећање.

Трагови остају урезани у сивој сиги,
прошараној маховином и обраслој бршљаном.

Неми крик палог ратника пара векове,
јеца утроба земље и подрхтавају горе.

Стоји камени војник, сам на стражи украј пута.

Поглед му упрт у даљине.

Опомиње да га се сетимо.

**Тамара Јованов, ученица Плт разреда
Школе за дизајн „Богдан Шупут“, Нови
Сад, друга награда**

Неко је петљао око браве и врата се најзад полако отворише. „Ти си сликар?“, упита младић, сав блед, окрећући се око себе и гледајући платна насллагана на полицама и крај ногу, до зида. „Нисам.“, чуло се кратко из дна собе. „Како ниси? Па чији је ово атеље?“ „Мој“. „Слике?“ „Моје“.

Младић је био студент друге године академије, са просечним талентом, сасвим довољним, на крају крајева, да успе у земљи попут ове. Старац је стајао до замраченог прозора, прстима скидао прашину са оквира. Био је погрбљен и младићу је деловало да није рад да прича, али њега је она средовечна жена са улице, док је продавао слике, упутила на ту адресу из њему непознатог разлога. „Како мислиш ниси сликар?“, упита на крају. Човек се окрену, узе четкицу у пролазу повуче неколико кривих линија по платну. „Нисам продао име.“ „Што не продаш слике?“ Старац је настављао све брже и хитрије, са неком

чудном радошћу у себи, да слика. „Јер нико неће да купи слике кад немаш име.“ Младић устукну и осети се на тренутак постиђено. Приђе и пруживши руку рече своје име: „Ја сам Марко“. Руке су му биле чисте без икаквих назнака рада. „Ја сам сликар.“ Марко скрену главу са збуњеним изразом лица: „До мало пре ниси био, а сада јеси. Ништа ми није јасно. Зашто онда сликаш?“ „Да ли ти све радиш са разлогом?“ Младић разуме питање другачије, па напослетку одговори: „Не све, али углавном да.“ И заћута јер ни старац не отвори уста да каже нешто. После кратког времена, обилазећи Марка, старац је погледао своју скицу и дубоким тоном рекао: „Видиш, у мојим годинама све иде обрнуто.“ Младићу постаде непријатно и досадно и хтеде да се окрене и изађе, но ипак упита: „Шта још радиш без разлога?“ „Причам са тобом, рецимо.“ То га разљути. „Зашто причаш када за то немаш разлога?“ „Рекао сам ти већ - зато што човек у овим годинама већину ствари ради без повода“, сликар одговори мирним гласом. „А ти“ „Шта ја?“ „Зашто ти причаш са мном?“ упита човек. „Не знам. Ваљда желим да те упознам“, одговори Марко без размишљања. Хтеде да начне причу о жени која га посла ту, али схвати да од тога нема вајде.

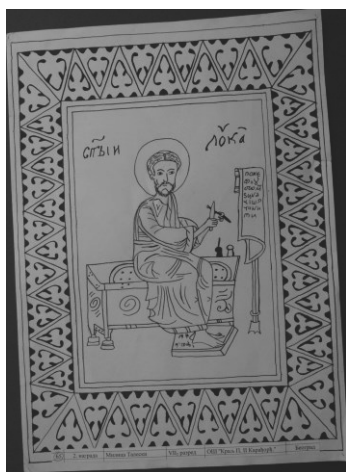
Старац оде до штафелаја и настави са сликањем, употребивши сад цинобер црвену. Младић се у тренутку пренерази. „Шта је то?“ „То је јалов посао.“, рече старац напokon. „Мислиш да те не могу упознати?“, упита га младић са подсмехом. „Нема шта да се упозна,

младићу.“ „Не бих се сложио, чича. Има у некоме као ти, са толико година, нечега вредног за упознати, сигурно.“ Премога филм од почетка њиховог разговора и помисли да је старац зрео за лудницу, али онда рече: „И шта ћеш са тим?“ „Ништа, претпостављам.“ Сликари испусти неки звук сличан издаху и руком позове Марка к њему. „Како ти се чини?“, упита га. „Не знам ни шта је то. Како да коментаришем нешто кад не могу ни да схватим шта представља? Ти си луд.“, одмахну главом, али остаде у месту као прикован гледајући у платно. „Реци ми своје мишљење без разлога.“ „Одвратно је. Није ни чудо што нико не купује твоје слике. То може бити и пустиња, а може бити и акт.“ „У томе и јесте ствар.“ „Ти си луд.“, понови младић. „Ја сам сликар, рекао сам ти. Или ме не слушаш, или не желиш то да схватиш. Боље иди. Ако наставиш да се дружиш са мном, грешићеш често.“ „Спреман сам.“ Марко чврсто одлучи да остане. „Ја нисам.“ „Имаш ли разлог?“ „Имам.“, рече сликар. „Лажеш.“ „Лажем.“ „Плашиш се моје младости.“ „Нека ти буде.“ „С разлогом?“ „Без.“ „Која је фора немати разлог?“ „Много је великих ствари за које, једноставно немаш разлог. Само велике ствари се и раде без истих. Сликање је велика ствар.“ Младић остаде збуњен. „Ти си претпостављам са академије. Шта је за тебе сликање?“ „Посао. Теби?“ „Светиња.“, одговори старац са осмехом.

Следећег дана се опет вратио тамо. Штафелај беше померен скроз до прозора, али

старац није био унутра. Напоследку је ушао и одлучио да га сачека. „Можда бих могао да му поправим ову скицу.“, помисли. Узе четкицу, умочи је у окер и поче прелазити преко црвених линија које су представљале нешто Дивио се себи и похита да брзо заврши, док се стари сликар не врати. Седе на тросед крај ормана са књигама, узе једну и поче прелиставати у крилу. Оскар Вајлд. „Ниједан уметник не жели да било шта докаже.“, прочита и фркну. „Глупост?“, помисли. Баци књигу са стране и поче из досаде бројати платна. И више од много. Зачуше се кораци и младић устаде пружајући руку старцу. Овај одврати и одмах поче сликати и Марко помисли да можда није ни приметио његову дораду на платну. Сада се покаја. „Шта је за тебе сликање?“, упита га сликар. „Посао, рекао сам ти.“ „За мене је светиња.“ „Знам, рекао си ми.“ „Је л’? Нисам ни приметио. Опрости.“ Заћута. Па настави да прича док мешао нову нијансу црвене. „Не дира се у туђу светињу. То треба да буде дијамант ком ћеш се дивити, али га никад не можеш имати, јер га не можеш приуштити. Туђа светиња је као туба боје – никада је не смеш исцедити до краја само да би видео њену лепоту.“, рече му. Младић се насмеши посрамљено и извини се. „Зашто си то урадио?“ „Без разлога.“ „Лажеш.“, рече старац. „Лажем.“, рече младић. „У моје време“, поче сликар, „нудиле су се многе лепе ствари. Нисам сигуран коме је било лепше – нама који их нисмо могли имати, или онима који су их имали. Добили смо сви по нешто, свакако. Они

који су их имали, само су их имали. Ми који нисмо,“, рече и закашље се, „научили смо са поштовањем то да ценимо.“ „Шта то?“ „Ствари које немамо. Ствари којима се дивимо. Ствари које не уништавају нас, ствари које ми не уништавамо.“ „Али, шта си тиме добио?“ „Светињу.“ Марко седе од чуђења, положивши лактове на колена, а дланове у косу. „Мислио сам да си луд“, рече тихо. „Не љутим се.“ „Можеш да ми испуниш једну жељу? Дај ми да продам твоју слику, добићеш зараду.“ „Жао ми је. Нисам Деда Мраз.“ „Личиш.“ „Али нисам.“ „Буди.“ „Нећу.“ „Немаш маште!“, рече Марко. „Немам довољно. Да имам био бих сликар.“ „Али ти јеси сликар!!!“ „Нисам. Покушао си да ми украдеш светињу.“, рече. „Чији је онда ово атеље?“ „Мој.“ „А слике?“ „Моје.“, одговори старац.

**Божидар Бараћ, ученик IV₄ разреда
Гимназије Градишка, Градишка, трећа
награда**

Светиња је СЛАВА,
оно што кућу чува,
не допушта да је вјетар одува.

Светиња је РИЈЕЧ,
она часна, поносна срчана,
најбоља од свих начина.

Светиња је ЈЕЗИК
немушти, блистави, неуништиви,
не смије да се заборави!

Светиња је ВЈЕРА,
што је вјечна, краја нема
ту нема никаквих дилема!

Светиња је ЉУБАВ
највеће од осјећања свих,
моја посљедња мисао, путања.

Гдје су наше светиње?
Чувајмо их, не дајмо
да их не обгрли трње.

**Владана Божовић, ученица Хемијско
прехрамбене технолошке школе, Београд,
трећа награда**

Гледам један велики
разнобојни вир.
Живи у небесима,
као да је жив.

Пажљиво је скројен
од пастелних боја.
У њему се ковитла
јарка душа моја.

Што ме више зрачи
то све више познајем
овај мали свет
идејама озарен.

Далеко одлази
у свом хитром ходу,
шири цео свет
и даје нам слободу.

Никада се не враћа,
ал' у нама плови,
земљу нашу одану
топло благослови.

Можда то је светиња
када пут ме води,
у правцу те савршене
приче о слободи.

Додирни врх,
падни на дно,
удихни небо,
осети тло.

Преходаћу светове
и све стазе тешке
за ту причу о слободи
стварану без грешке.

Свет без ње
свет је без боја
да се не узгуби
светиња моја.

Милица М. Јанковић, ученица I₂ Земунске гимназије, Земун, трећа награда

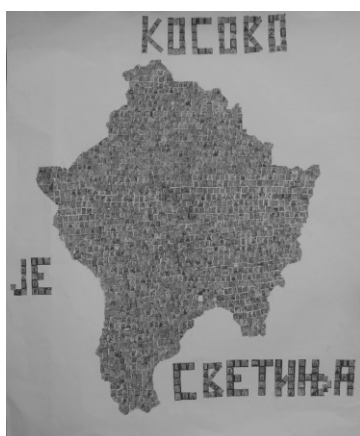
Косово. Моја земља, моја домовина, мајка, маћеха. Све што имам - имам на Косову. И кућу где сам проходила и баку што успаванке ми је певала и дуњу на којој сам се играла. И када неко спомене ми срећу, ја на Косово помислим, на вреле летње дане и укус хлеба, на сваки осмех у тешкум тренуцима, на свако миловање и речи хвале, а дуња мирише, мирише... Сетим се две речи. Исток и запад. На први поглед сасвим обичне, небитне. Али као што то обично бива, први утисак је варка. Оног тренутка када се ове две речи ставе на Косово, оне пишу историју. Историју мога народа, предака, мојих потомака, мене. Пишу причу која је почела једном давно у нека давна времена, али никада се није завршила, и даље се пише.

Био је Видовдан. Уклето, црно лето, црна коб мирише. Ћарлија ноћник. Само мрак покојег путника пресретне на друму, мирис божура помутити му ум. У тамној тишини, злослутни звуци, нека тежина осећа се у ваздуху. Можда се то Анђео смрти смеши, добра му жетва следи. Шта да ради човек када

његов свет нестаје? Да ли зна да светлост части никада не гасне, да неизречене речи сасвим су јасне? Зашто су људи тако заборавни, зашто они које смо бранили, стотинама година касније окрећу се против нас? Чувени запад, да не кажем НАТО, запад који нам је био савезник, пријатељ, они које смо чували, и које смо сачували, окончава живот стотинама дечака и девојчица, браћи, сестрама, мајкама... Али Косово не могу узети, ко јесу да јесу, јаче је од њих. Док год има нас, има и Косова, оно дише док год дишемо. Да ли нам га узимају што смо другачији? Зато што имамо Пећку Патријаршију, зато што нам звоне звона Дечанска? Звоне, лелечу. А смрт је опет свуд. Прадедовину ми растурају, летину руше. Шта да радим када знам да моје шуме нису више моје? Када моје воде неко други пије? Земљу коју сам од неба купила, неко им је обећао. Ко им је обећао, тај их је слагао... Зашто ми скрнавe манастире, као стока газе по гробовима предака? Не знају да нису овде, али одасвуд мотре, недохватљиви. За њих ништа није свето. Ни човек, ни живот, ни гроб. Али ни то не може да траје до века. Знам, верујем, рекли су ми – то се мора променити. Наши дедови су их побеђивали, и ми ћемо их победити. Можда не оружјем, можда не силом, али нашом вером, нашом чврстом намером да сачувамо оно што нам значи, оно што за нас представља светињу, по било коју цену. Звона. Лелеке. Дечане. Вратиће се Срби, макар кроз потомке. Вратиће се по своју културу, по своју традицију, по дуњу која мирише, мирише.

Зашто је Косово света земља? Зато што се много одронило камења од стене снова, премало опроштајних речи пред растанак рекло. Зато што ја знам ко сам, по задужбинама Немањића, по сваком изгубљеном животу, по свакој сузи пуштеној због моје отаџбине. Знам ко сам због мог оца, деде, брата, који су се за ову земљу мучили. Лажни избавитељ, пречицом води до новог ропства, зато не верујемо никоме и не плашимо се никога до Бога.

Ни снег неће успети да сакрије клице устаничке, када се Срби сложе. Никада Косово неће завејати лишће заборава. Никада звона ућутати неће. Замирисаће опет моја дуња, ако је још има, тамо, негде далеко, на Косову.

Урош Милићевић, ученик I₅ Хемијско-медицинске школе Вршац, Вршац, трећа награда

Када ми срце неспокој бије
Или сам тужан и желим мир,
Замолим оца или мајку
Да ме одведу у манастир.

Чедни Месић, надамак Вршца,
Одише вером, спокојством сија,
У њему сам се крстио давно
И цела моја фамилија.

Кад уђем у то свето двориште
У мени срце затрепери,
Док отварам чудесне царске двери
Дубоко размишљах о својој вери.

Испод куполе древнога храма
Заштићен иконом, којој се молим,
Склопим дланове, шапатом зборим:
„Боже, сачувај, оне што волим“.

Тишином немом, манастирском
Ни глас, ни корак не одзвања,
Под расцвалом лозом и небеском сводом
Опијена ми душа сања...

Сваког намерника поведем у Месић,
у светињи благодат да осети,
Када се дому оснажен врати
Да се лепоте и љубави сети!

**Стефан Чокањеловић, ученик М₁₁
Медицинске школе Зајечар, Зајечар, трећа
награда**

Дуго нисам реч „светиња“ повезивао са оним што сам осећао... Са обећањем датим у првим годинама детињства. Много година касније, сасвим случајно, схватио сам значење те ричи. Искрено био сам пресрећан што је тај мали дечак прешао овај део стазе живота дуг шеснаест година, а дату реч није прекршио.

Сећам се једне давне зимске вечери. Снег је падао и на светлости улучне светиљке дуго сам посматрао плес веселих, крупних пахуља. Пуцкетала су дрва у наложеној пећи, а кућом се ширио мирис дуња које је бака пекла. Поред пећи, на малиј дрвеној столици седео је мој дека. Пажљиво је пратио сваки мој покрет. Затрчао сам се и сео у крило, снажно га грлећи.

Посматрао ме је пар тренутака. Његове лепе очи зарониле су у моје, као да су желеле да сићу до у најмањи кутак моје душе и ту потраже доброту. Затим се, једва приметно, насмешио, загрлио ме снажно, пољубио моју тршаву главу и прошапутао: „Бићеш добар човек, зар не? Нећеш лагати, ни красти. И кад пођеш у школу бићеш добар ђак, је ли? Нећеш никада одустајати од истине? Желим да увек будеш храбар.“ Звучао ми је чудно његов глас, био је тих и некако озбиљан. Сада сам ја њега погледао право у очи. „Тако је, декице, бићу најбољи. И нећу ни лагати ни красти. Нећу те обрукати пред другима. Бићу добар. А у школи ћу имати петице и ти ћеш бити срећан, јел тако, декице?“ Тада сам био сигуран да ћу учинити све да мој дека буде срећан. Нисам знао колико су велика обећања која сам дао,

колико је скупа декина срећа. Али, не постоји цена коју не бих платио зарад декиног осмеха.

Заједно са мном расла су и искушења. Много пута сам хтео да заобиђем истину, али сам у истом тренутку видео декине очи које гледају у дубину моје душе. Нисам могао да слажем, ма какве биле последице. Много пута сам хтео да се побијем са неким, али – тада не бих био добар и то би растужило деку. А када је требало борити се за истину, добијао сам снагу при самој помисли на тренутак када сам деки дао обећање. Ма каква била истина – морала је бити речена! Опет, у тренуцима мог највећег страха, мојих непреспаваних ноћи и суза које нисам могао задржати, у периоду када нико није знао да ли ће мој брат издржати операцију на коју је морао да оде, много пута сам осетио слабост и страх да више нећу моћи да будем храбар и задржим тугу пред породицом, да нећу моћи да их тешим надом да ће све бити у реду, опет је дедин лик титрао пред мојим очима, видео сам његове руке огрубеле од рада како се склапају преда мном молећи ме да будем храбар, да не посустанем...

Дата реч је опет снажила мој дух и гурала ме напред, у срећан исход, у даље живот...

Светиња. Колико је снаге у једној речи, у сваком њеном слову! Чини ми се, исто толико колико у искреном погледу, у боји гласа којим је изговорена реч, у загрљају, у откуцају срца, у лику мог деке, поштеног и искреног човека. Сад схватам пун значај свега што је хтео да му обећам. Знам да сам постао добар човек и да ћу такав и остати. Дао сам реч, трудио се да је одржим и навикао да тако живим. Поштено и скромно. Светиња...

**Ивана Кланица, ученица трећег разреда
Српске теоретске гимназије „Доситеј
Обрадовић“, Темишвар, Румунија, похвала**

Ја се зовем Ивана и имам десет година. Ученица сам трећег разреда Српске теоретске гимназије „Доситеј Обрадовић“ из Темишвара. Највише времена проводим са породицом, која је за мене светиња.

Моју породицу чине: мама Весна, тата Јадран, мајка Катица и дејка Јова, као и мајка Јерина и дејка Миле. Ја њих много волим. Они мени испуњавају сваку жељу, а ја се трудим да будем што послушнија и боља.

Моја мама је најбоља мама на свету. Много волим да идем код ње док је на послу и помажем јој око фотокопирања. Кад дође кући са посла, мама кува, пегла, пере, гледа телевизију и игра се са мном. Два пута недељно води ме на фолклор а једном недељно на тенис. Највише волим да са мамом идем у шетњу по „Молу“, где обилазимо и разгледамо продавнице, а веома често и купујемо хаљине, лутке, играчке и друге ствари. У слободно време мама и ја играмо карте, лево, пазл, „не љути се, човече“, табле, а када сам била мала мама ми је много читала приче. Зато ја највише волим моју маму и сматрам да је најбоља мама на свету.

И тата је најбољи тата на свету. Пошто је мој тата директор у мојој школи и са њим проводим доста времена, заједно идемо у школу и враћамо се кући. Када стигнемо кући, припремамо домаће задатке, учимо, а после тога се играмо или одлазимо у шетњу.

Мене мама и тата воде свуда, не остављају ме никад саму код куће. Одлазимо заједно на дочек Нове године, на разне прославе и рођендане, а често и у ресторан или пицерију.

За време распуста одлазим на село код мојих мајке и дејке. Тек тамо је уживанција, испуњавају ми све жеље, чак и више од тога. Мајка ми спрема само омиљену храну: шницле и пире, супу и сос, грашак спанаћ, а уз то увек иде и по нешто слатко. На селу се играм са вршњацима, возим бицикл, помажем мајки прилоком кувања, а што је најважније, највише времена проводим на свежем ваздуху.

Због свега овога, мислим да је и вама потпуно јасно зашто је за мене моја породица светиња.

Жао ми је деце која немају овако лепо и безбрижно детињство као ја.

Алекса Мариновић, учени петог разреда Српске школе „Свети Сава“, Јоханесбург, Јужна Африка, похвала

С, као Свети Сава, као Слобода, као Сунце
В, као Волим те,
Е, као Еванђеље,
Т, као Тајна највећа на свету,
И, као Искра, као Истина,
Њ, као Његош, као Њива која нас храни,
А, као Адам, Алекса, Ана, као сва лепа имена
што почињу првим словом ћирилице.
Ово су ствари које мени пуно значе: мама и тата
и брат и моја Србија.
То је за мене светиња.

**Милица Марков, ученица П₂ ОШ „Бора
Радић“ Баваниште, похвала**

Нешто у животу има
као ватра тиња,
све нас скупа чува,
а то је Светиња.
Светиње су разне,
чувају нас све,
мога тату, маму,
бату, баку и мене.
Светиња је слава,
Крст, Црква и
Бог на небу што нас чува,
то је српска Светиња.

**Ана Накаламић, ученица осмог разреда ОШ
„Светозар Марковић“, Велика Хоча код
Ораховца, Косово и Метохија, похвала**

Из Царског града Призрена у Царски
виноград, пре много векова доселили су се моји
преци са намером да у духу традиције и мира
наставе свој живот. У Царском винограду им је
све било свето. Рађали се, волели, надали-
живели, умирали. Живот им је и поред свих
лепота донео патњу, бол, полако су губили оно
што им је најдраже. Земљу, своју породицу.
Упркос томе, они су храбро наставили свој
живот на родној груди и оставили својим
потомцима разлог да се и даље боре. Живот?
Можда је то један застарели сат у којем казалька
са сваким откуцајем прелази из секунде у минут,
а из минута у сат и све тако изнова.

Косово и Метохија – Света земља. У прошлости се на њој свашта збивало. Ратови, пуно проливане крви невиних бића, много срушених светиња. Све се то десило једног наизглед мирног пролећа, које се претворило у крваво пролеће. Страшна звер је сваког дана разарала, уништавала моју отаџбину без имало страха од Бога. Ја, као четрнаестогодишњакиња која на Косову и Метохији живи у страху, желим и надам се да се то пролеће више никада неће поновити. Због слушања прича како су немилосрдно убијали, пљачкали, спаљивали, научила сам да је живот неправедан а да су људи постали зликовци који само загорчавају живот другима. Често се у тренутку тишине запитам чему све ово води и какав је то свет постао? Сањам, маштам, желим – то је најбоље што умам. Желим да сваки изгубљени метар Свете земље буде враћен. Желим да ово мучење престане, желим слободу, желим право да у миру сањам лепе снове као и свако друго дете. Желим да се сагради мост између Свете земље и Србије који ће бити толико чврст да ће одолевати нападима, пружати отпор и да га нико неће срушити. Желим да на том мосту људи корачају чврстим кораком, да пронађу срећу не плашивши се да ће им ту срећу неко одузети. Али, жеље су једно, а могућности, ипак, нешто сасвим друго. И да поруше све мостове, остаће манастири, цркве, споменици као доказ да је Космет Света земља.

Можда је све ово жеља једне девојчице која верује у неко боље сутра, која дрхтавим гласом изговара ове речи, којој је веома тешко да све емоције, сву бол пренесе на хартију. Можда ће

ова хартија бити негде на крају бачена, можда ће на њој писати само „прочитано“ и можда јој се неће придавати значај и биће заборављена као и туга ове девојчице. Упркос томе, њена нада да ће остати на Светој земљи, неће умрети.

Милан Пудар, ученик VII р ОШ „Свети Сава“, Љубиње, Република Српска, похвала

Растао сам у дједовом крилу
и слушао старе успомене,
али прича о једном огњишту,
највише је занимала мене.

Уз осмјехе и уздисаје,
старац мени прича обичаје,
у оку му нека искра гори,
са сјећањем он се радо бори.

Огњиште је за њега светиња,
пламен ватре још у срцу носи,
више гладан него сит је био,
ал' старином својом се поноси.

Ђурђевдан је крсна слава наша,
свијећа, кандило и вина чаша,
славски колач, насмијана лица,
око стола срећна породица.

Кад зима стегне и Божић дође
на огњишту спремна веселица,
поред врата три бадњака стоје,
а чесницу спрема домаћица.

Чуваћу обичаје наше породице,
у новом дому старо наставити,
вратити радост на дједово лице,
на унука свога поносан ће бити

**Кристина Стаменковић, ученица петог
разреда ОШ „11. октомври“, село Речице
код Куманова, Македонија, похвала**

Народ Скопске Црне горе чува легенде о настанку многих светиња. Таква је и прича о манастиру свети Никита који се налази на тромеђи села Чучер, Горњане и Бањане, у околини Скопља.

Учитељица нам је причала како је тај велики војсковођа по имену Никита живео у 4. веку. Примиио је хришћанство и своје богатство поделио сиромашнима. Бог га је зато обдарио исцелитељским моћима па је до своје дубоке старости помагао болеснима и немоћнима у том крају. Људи су га волели и поштовали, а кад је умро сахранили су га у трошној црквици на узвишењу изнад ова три села. Ту су његове мошти вековима почивале.

Једнога дана на Скопску Црну гору дошао је краљ Милутин. Народ му је причао о добрим делима светог Никите, али да се не зна где су његове мошти.

Мало од приче мало од чистог ваздуха, краљ је задремао. Кад је утонуо у дубок сан појави се Бог и каже му да су мошти мученика светог Никите чудотворне и да још могу да помажу, а закопане су у црквици на узвишењу изнад три села.

Уз Божју помоћ краљ Милутин је на месту старе црквице подигао велелепни манастир. Посветио га је светом Никити чије чудотворне мошти и данас почивају испод камена. Ту се вековима окупља много људи да се помоли за здравље и много младих да им се жеља испуни.

**Ана Стоилковић, ученица петог разреда
ОШ „11. Октомври“, село Речица,
Куманово, Македонија, похвала**

Волим опојни мирис бакиног хлеба. Чини ми се да у њега стане сва њена љубав и пажња а и понека дедина прича. Моја бака Вера меси хлеб од малих ногу. Кад ми о томе прича питам се да ли је то истина или се она само шали са мном...

Рано ујутру бака Вера одсеје брашно и припреми со, квасац и воду. Њено лице је мирно и свечано. Разговара с Богом. Док вештим рукама меси тесто моли се за срећу и благостање својих укућана. Њена молитва може да се назове „Хлеб у кући, мир у души“.

И деда је заслужан у овоме послу. Он вредно ради на њиви. У јесен, кад заоре прву бразду и баци прва зрна каже „Помози, Боже“, док жито стасава, очи су му на тмурном летњем облаку, али одмахује главом и шапуће „Чувај, Боже“, а кад срећни и уморни пожњемо жито деда узвикне „Хвала Ти, Боже“.

Опојни мирис домаћег хлеба пожели нам добродошлицу сваки дан у подне. Осетимо га на кућном прагу док се уморни и гладни окупљамо око стола. Мислим да смо тада подједнако гладни и хлеба и њихове љубави. Док бака вади мирисни хлеб из шпорета лице јој је обасјано срећом, даје га деди и поносно каже „душица“. Дедина пажљиво узима хлеб у руке, крсти се тихо и дели нам комаде. А, нас дечурлију обузима небески мир док се слатки залогаји топе у нашим устима.

Теодора Чуковић, ученица другог разреда Средње школе Бања Лука, похвала

Знаш ли ко си, роде мој? Изгубиш ли свој језик, знаш ли ко ћеш постати? Узму ли ти твојих тридесет слова, изгубићеш памћење, заборавићеш на проливену крв српских јунака, сузе мајки и вапај српске чељади. Зар све да даш туђину да узме, да покори?

Стани, роде мој! Имаш ли снаге да не искористиш туђу ријеч? Како ћеш да сачуваш свој језик и своје писмо? Сјети се да ништа у твојем животу не замијени ријеч, нити шта посједује њену снагу и моћ. Не дозволи да у овом свијету остане само прича о народу који је једном живио на брдовитом Балкану, са неким својим писмом, ћирилицом.

О, мили роде мој, питам се у чему ли је наша снага и да ли је могуће да не знамо зашто гинемо и страдамо? Народ пати, језик страда, срца пиште, а нико их не чује.

Златним нитима везена похвална слова за покров српским јунацима – зар нам је и то мало? Заборавили смо наше прве ријечи.

Познајеш ли Душана, гордог, силног? Да ли ти је божанствена Милица сестра? Они већ вијековима носе поносно српско име.

Србине, чујеш ли, пробуди се, говори гласно, читај јасно, то си ти, нек се надалеко чује, нека лети пјесма по свијету, нека пробуди успаване душе. У старим књигама потражи одговор на питање. Помисли само кроз колико је руку прошла нека књига, на себи скупљајући вијековну прашину да би дошла до тебе и

задржала се у твојим крхким рукама, између својих похабаних корица чувала тајне, најљепше приче о љубави и преживјела ратове, битке, а изнутра остала нетакнута. Тамо ћеш сазнати како су се крстили твоји преци и знаћеш како и ти да се крстиш и ком Богу да се молиш. Тамо ћеш открити тајну свога постојања.

А када сретнеш странца, покажи му своје писмо, испричај му о љепоти Мирослављевог јеванђеља. Нека сви знају да се у твојој земљи прве ријечи шапћу Господу.

Хајде, роде, помоли се, буди храбар, али смирен. Користи језик као најоштрији мач и као штит, јер језик је светиња твоја, светиња народна, док кандило гори, док пламен свијеће пуккета, док живи народ. И као што се коријењем веже за земљу, чврсто и нераскидиво, запамти да се народ језиком веже за вјечност.

Оно што је хладна, брза ријека земљи, румена јабука стаблу, сунце небу, тако је језик мени, тако је и теби, роде мој.

Тифани Шарић, ученица Српске школе „Свети Сава“, Парма, Охајо, САД, похвала

Љубав... шта ти мислиш да је љубав? Да ли је то нешто што можеш да узмеш, да купиш, да нађеш? Не, љубав је нешто што треба имати у себи. Не може неко теби то да пружи руком. Љубав је нешто што треба некоме показати.

Некад само загрљај може да покаже пуно љубави. Да питаш како је неко, какав је имао дан данас. Љубав је као срећа. Можеш неке нешто купити да покаже срећу ил' љубав. Али то није унутрашњи осећај. Шта купиш лако, лако може и да се изгуби. Али ако је унутарње, то се не може никада изгубити ни узети. Пуно људи не зна шта је љубав, а ко не зна шта је љубав, тај не познаје себе.

Љубав је моја велика светиња.

Ученици Етничке школе „Свети Сава“, Аделаида, Аустралија, похвала

Светиња је
Већа од сунца,
Ево је, сија као
Ти и ја и мама и тата
И икона у дединој кући,
Њиве и виногради,
А највише сија у нашој цркви.

Б И С Е Р И

ОДЛОМЦИ ИЗ ЛИТЕРАРНИХ РАДОВА

Алмин Аломеровић, ученик VI₂ ОШ „Свети Сава“, Бостани, Пријепоље

...Где год се окренемо понешто свето видимо и сретнемо. Свето је небо, што ноћу, пуно звезда, што ноћу као бисери сјаје, свето је златно сунце што нас греје. Месец, планине, реке језера, море, све то је свето. Света је и ова земља по којој ходамо, радимо и на којој живимо. Света је и киша која нас у врелим летњим данима расхлађује и живот лакшим биљкама и животињама чини...

Тамара Арсић, ученица шестог разреда ОШ „Свети Сава“, Панчево

.....

Нису заљубљена
Само жива бића
Воле се и ципеле
Из мог вртића

Љубав је
Свуда око нас,
Научи само да је
препознаш.

**Ивана Бућко, ученица Пг Школе за дизајн
„Богдан Шупут“, Нови Сад**

...Све што могу замислити је ништа, али како би и ништа постојало без живота. Ништа без осмеха, суза, без песме птица, без плавог неба и без оних дивних сунчевих зрака, без тебе, без мене, без свих, без јуче и данас, без могућности за сутра. Нема првих корака, првих вожњи бициклом, првих летовања, првих другара, првих симпатија, првог пољупца, а ни других ни трећих... Кажу да ће доћи и тај дан, кад престане све и остане ништа, кад ћемо схватити да заправо нисмо довољно ценили живот, ову једну једину узбудљиву авантуру, која се никад више поновити неће. Колко нас живот мери бројем удисаја, а колко нас тренуцима који су нас оставили без даха? Често у тој брзини не стајемо крај неког предивног предела, не стајемо да испратимо последње зраке сунца, ни да загрлимо пријатеља, ни да волимо оне који заслужују бити вољени. Не пишем само о животу, већ о свему што чини живот и ономе што чини нас...

**Драгица Видовић, ученица I₂ Земунске
гимназије, Земун**

Неизмерна брига мајке,
искрена радост детиња,
љубав као из бајке,
за мене то је светиња

И топлина загрљаја
милих насмејаних лица,
љубав која нема краја,
светиња је породица

**Борис Вуковић, ученик VIII₁, ОШ „Васа
Чарапић“, Бели Поток**

...Још мало сам се протезао у хладу, речица је мрмољила, повремено би ме снажно заплјуснула, трава ме голицала по босим стопалима, пчеле су ме зујањем скоро успавале. Обуо сам се и малко невољно пошао назад.

Ненадно, из највећег облачка сјурила се топла, летња киша. Окренуо сам се ка стаблу крушке. Било је окупано, а летњи плјусак дотерао му је изглед и учинио да засветлуца. Кишне капи су заблистале под налетом сунчевих зрака. Цела ливада се цаклила, умивена и чиста. Река се подичила новим шљокицама.

Видевши тај раскошни сјај, није ми било жао што сам покисао.

Са осмехом сам кренуо кући, и сам умивен и озарен свима цео дан цвркутао: „О, како је Живот леп“.

**Ивана Драшковић, ученица V₁ ЈУ ОШ
„Свети Сава“, Рогатица, Република Српска**

У једном селу у подножју планине Сјемећ, испод саме шуме, на једном пропланку, налази се стара, трошна кућа. Она је пуна успомена. Обрасла је бршљаном, цријеп јој се порозао, стуб за струју укосио, али она се не да. То је дом мојих предака.

Отварам стара, шкрипава врата, а тамо, гдје год се окренем, стоје успомене. Старе, избледјеле фотографије окачене на зиду. На њима прадјед, дјед и тата из млађих дана... Обузе ме нека топлина. Ово је и моја кућа. Моја породица. Моји преци. Мјесто одакле полазимо и гдје се увијек враћамо. Ту ме дјед учи ко сам, шта сам, одакле сам. Каже ми: Учи, сине. Путуј свијетом, али никад не заборави одакле су ти коријени. Породица је, сине, светиња!“...

**Марија Ђенић, ученица VI₄ ОШ „Станислав
Велики Злати“, Београд**

...

Завичај је место из којег долазиш,
у ком си одрастао, у коме живиш
увек ћеш га волети
и увек ћеш да му се дивиш.

Увек ћеш се сећати
како ветар чешља крошњу дрвећа

и увек ћеш сањати
тај опојни мирис цвећа.

За мене је светиња управо тај
незабораван, најлепши...
Мој завичај.

**Небојша Закић, ученик III₆ Техничке школе
Железник, Београд**

Светиња пружа топлоту срцу моме,
дивну, каква је још само мајчинска.
Попут првих сунчевих зракова,
попут светла на крају тунела,
она ми улива наду и гура ме напред.

**Ленка Јаковљевић, ученица I₅ Гимназије
Прибој, Прибој**

...Шта је то светиња? Мислим да то не
може знати нико ко није осетио поветарац, кап
росе, мирис после кише, дах старих књига,
загрљај, љубав и подршку најмилијих. То је за
мене светиња. То нешто што изазива осмех,
игру срца, мир и спокој, осећај да негде
припадамо и да наше постојање има неки
смисао и значај.

Марина Јевремовић, ученица VI₂ ОШ „Милоје Закић“, Куршумлија

...Једне зимске вечери, док сам неутешно плакала у својој соби, мама ми је пришла и рекла: „Слушај сада! Обрисаћу твоје сузе, а оне ће се претворити у снежне пахуљице. Погледај кроз прозор!“ Подигла сам поглед. Напољу је стварно почео да пада снег. То је, наравно, била само случајност, али ја сам престала да плачем и у том тренутку сам поверовала у чудо. Осмех се вратио на моје лице.

Схватила сам да једино мајка може да зна шта њеном детету доноси спокој и чиме може да га развесели.

Светиња, која попут анђела, шири своја крила и штити ме... То је моја мајка! Моја инспирација, светионик у олујној ноћи, несаломиви стуб куће, ослонац породици,...

Никола Јовановић, ученик VI₂ ОШ „Милоје Закић“, Куршумлија

...Ново јутро, нови дан, нови тренутак. Све је то светиња, дар од Бога, живот! Не постоји ништа лепше од тога да, када отвориш очи, прво угледаш драге људе, да прво што чујеш, буду њихови гласови.

Мени је највећа светиња моја породица и љубав која нас спаја и повезује. Неизмерна пажња, нежност, подршка и љубав коју

добијам од мојих најближих свакога дана
довољан су разлог што постојим.

Мој дом је уточиште. Ништа се не може
мерити са његовом топлином.

**Кристина Ковачевић, ученица IVг Школе за
дизајн „Богдан Шупут“ Нови Сад**

...

Док се чело мршти
лепо је сетити се песме црквених звона,
ветра што се крије иза планина
и што мрси праменове косе жалосне врбе крај
Дунава.

Лепо је сетити се оног нечег светог, сетити се
дома.

Лепо је знати да хиљаде људи, као и ја, гледа у
исто ово небо,
и чека ново сутра.

**Анастасија Коцић, ученица IIIг Уметничке
школе у Нишу – Графички дизајн, Ниш**

Разгрћем коров, плевим стазу, окрећем
страницу нагорелу,
сакупљам слова ћирилична на кућном прагу
и стари пањ и трескот,
везујем нитима словенске душе,
грмим сред духовне суше...
Сакупљам пепео са згаришта и ређам риму,
осећам страх, осећам у срцу зиму...

.....

Ако је свако слово ћирилично, наше писмо
– закоренићемо.

Ако је воља свих нас, једна воља
- љутом времену одолећемо.

Ако је савест свих нас, у једну савест везана
- опстаћемо.

Ако је љубав свих нас у једну љубав сабрана
- одржаћемо се.

Исто светосавско светло видећемо у ноћној
бројаници,

исти жар дугинога лука у једној огњици.

Везујући мисао без краја што језди пољима
среће

разбуктавам пламен свеће,

одвезујући чворове живота над угашеним
огњиштем

у засејаној њиви одвајам од кукоља жито,

грејем ћирило-птицу и отапам замрзнуто
гнездо у грудима скрито.

У поднебесју плевим коров са испуцале земље
родне

сејем семе љубави сред земље плодне

да нас са ломаче срама не посипају пепелом
сивим

да не затамне нам поглед, кротим олује,
ћириличним пламеном живим.

Разгрћем, сакупљам, плевим, везујем ...

**Адријана Ламбић, ученица V₃ ОШ „Васа
Чарапић“, Бели Поток**

Светиња је моја мајка
која ми је живот дала,
научила прва речи,
мало јој је рећи хвала.

Светиња је моја школа,
та кошница пуна знања,
наставници децу уче,
мало им је рећи хвала.

Светиња је сунце златно
што са неба обасјава,
тај нас дукат топло греје,
мало му је рећи хвала.

Светиња је модра река,
лепотица то је права,
њена вода живот даје,
мало јој је рећи хвала.

Светиња је крсна слава...
Божих, Васкрс и још дана,
са радошћу прослављамо,
мало им је рећи хвала.

**Јована Марковић, ученица III ЈУ СЦ
„Источна Илица“, Република Српска**

...Већ се читао посљедњи дио Лукиног Јеванђеља, кад бака стаде враћати молитвеник назад у торбицу, те ме узе за руку и поведе к олтару. Приђе човјеку у дугој црној мантији, благог израза лица, те прво му пољуби руку, а онда и крст који је држао. Он се једва приметно осмјехну, те јој пружи Христову крв и тијело... Она их узе и пође излазу... Док је јесењи вјетрић благо пиркао и уљуљкивао машту и снове дјевојака, у чијим су се дугим и расплетеним црним косама њихали љиљани, и младића порумењелих и здравих образа, бака је лаганим кораком остављала црквено двориште, а ја сам у њедрима први пут осјетила Бога... Страдања наших јунака... Вјеру... Дар ћирилице... Светињу.

**Лука Марковић, ученик VIII ОШ „Краљ А.
Карађорђевић“, Прњавор**

...Гледам је. Клањам се том великом срцу, већем од ње саме. Немерљива је дубина њеног осмеха, неописиво светла ведрина њеног присуства. Ми, којима је подарила и посветила свој живот, обожавамо је. Поносимо се. Верујемо и заветујемо се. Моја мајка – моја светиња.

**Ана Миливојевић, ученица Пе Школе за
дизајн „Богдан Шупут“, Нови Сад**

...Често је тако знала седети крај мене, гледала ме како све дубље тонем у сан. Она би ми се често појављивала у сну као најлепша вила, обасјана топлим зрацима сунца. Моја соба често је била мрачна и тиха. Када би она ушла, све би одједном оживело, добило смисао.

...Већ дуго је седела крај мене у тами, затрпана мислима. Кад је пустила моју руку, нека хладноћа прође кроз моје тело. Она отвори врата и полако изађе из собе, а заједно са њом изађоше и топлина и светлост.

**Јелена Мишљеновић, ученица Пе Школе за
дизајн „Богдан Шупут“, Нови Сад**

...

Он погледа у људе, ту сабраћу своју која стоје,
сети се и оних који су ту некада били,
и схвати да СВЕТИЊА то је
и захвали се за живот који живи.

Ако у човаковој души нема нешто свето,
она је празна, а празнина боли,
ако гледа све површно и слепо,
душа никад неће моћи да постоји, да воли.

Не тражи самоћу, јер време ти је даје,
не тражи богатство, јер са тиме си рођен,
чувај љубав док она траје,
јер кроз живот само срцем си вођен

Кристина Остојић, ученица III₄ Земунске гимназије, Земун

...Не дирај нам манастире, странче. Не дирај нам веру, језик и писмо. Не дирај нам сећања.

...Не питај нас, странче, ништа, већ се само весели са нама. Не питај нас, странче, ништа, јер ти ништа нећемо ни рећи. Не питај нас одакле сузе, не питај за наше приче, не питај родитеље за децу, ни децу за родитеље, не питај одакле смо дошли, ни где идемо, не питај нас зашто волимо и зашто мрзимо, не питај нас шта нас боли. Те ствари су за нас светиње, странче, а светиње се не дирају.

Вања Пакаловић, ученица V₁ ОШ „Вук Караџић“, Кладово

Мама пегла, спрема и кува,
помаже штити и децу чува,
њено радно место је кухиња,
она је моја највећа светиња.

Тата поправља, носи и штеди,
често се љути и зна шта вреди,
схвата полако моја глава детиња
да је и тата моја светиња.

Слика ретка али лепа-
-један сладолед деле два детета,
у мами и тати поносна ватра тиња,
деца су њихова светиња.

Породица је извор живота,
место љубави, поноса и среће,
породица је светиња која се чува,
ако је сложна, нико јој наудити неће.

**Војин Пујовић, ученик V₁ ОШ „Милоје
Закић“, Куршумлија**

...
Са поносом крст носимо
Да нам чува срећу, здравље...
Светиња је наша вечна
НАШЕ ДИВНО ПРАВОСЛАВЉЕ

**Никола Перковић, ученик четвртог разреда
Гимназије Врњачка Бања, Врњачка Бања**

Странче, буди мој гост... Убраћу ти шљиву
или јабуку у знак добродошлице, имамо их
довољно, не брини. И, веровао или не, није ми
жао да их поделим са тобом, одакле год
долазиш. Буди искрен са мном, насмеши се и
бићеш у мојој кући примљен као члан
породице, без обзира на твоје име и презиме.

Ручај са мном и показаћу ти непрегледне
њиве и повртњаке из којих је тај ручак доспео
у твој тањир. Пођи са мном преко Саве,
Дунава, Цера, Дрине, Мораве, Копаоника,
Косова и Метохије. Показаћу ти којим се
путем иде преко Албаније до Крфа. Описаћу ти
све наше победе и поразе вековима уназад, све

лепоте и грозоте прошлости и садашњости. Нећеш веровати да ова, за вас мала Србија, има толико река и планина. Упознаћу те са људима, њиховим манама и врлинама. Када се будемо растајали, пружи ми руку, пољубимо се и загрлимо. Разуми ме као човека, испоштуј ме колико можеш и увек ћеш бити мој пријатељ.

Странче, не мораш волети ову земљу, нити овај народ. Ипак ћу те гледати благо и са топлином. Али ако покушаш да ми отмеш парче ове земље коју волим, стаћу у ред са хиљадама рођених овде у погинућу ако треба. Јер, ма како мала и сиромашна била, ово је моја земља, моја светиња.

Ксенија Станковић, ученица VII₃ ОШ „Васа Чарапић“, Бели Поток

Из руку венац се оте
Заплови тихо у бескрај плави
замириса море на смиље на босиље
над морем сунце
попут ореола се надви
заслепи сјајем ово место свето
на коленима целивам
те плаве скуте
док тихи шапат дубина чујем
*Никада кћери јуначке крви
не заборави ко си
и ходај даље поносно
и уздигнуте главе*

*и не дај никада никоме
да зборави кости
расуте у дубине плаве*
Молим за душе мог деде, мог оца
твог сина и брата
који овде не досађаше снове
да доживе крај рата
целивам те свете скуте
саткане од морске свиле
и молим за спокој душа
што међ' плаветнилом мора и неба
вечито живе
Слава и Хвала
у срцима и душама нашим
Чувари плаве тишине
вечито живе

**Сања Савић, ученица III₅ Девете гимназије,
Нови Београд**

....
Те многе кутке божјег камина
подгрева умилни пој виолина
и смех искрени што духом плени
И драги, знани погледи снени,
Невина плава суза детиња...
Ти мали пламови свакодневни
Огањ брижљиво чувају душевни
Јер је благослов, јер је светиња!

**Анђела Стојадиновић, ученица VI₂ ОШ
„Ђура Јакшић“, Канарево брдо, Београд**

...Нисам ни приметила да је у кућу ушла бака. Када је схватила моју жељу да видим све у овој кући, повела ме је у суседну собу. Отворила сам стари орман у коме су чуване ствари моје прабаке. Угледала сам народну ношњу чија се лепота не да описати. На белој памучној кошуљи савршен вез, јелек извезен срмом, плетене чарапе са цветним мотивима и широка сукња од белог платна. Ту је и неколико везених марам које успешно одолевају времену. На другој полици уредно су сложени ћилими, прекривачи и столњаци. Међу њима кутија од шареног картона. Отворих кутију и у њој нађох чирак за славску свећу, посуду за жито, чашу за вино и дрвени печат за украшавање славског колача. Ту је и мали дрвени крст и једна икона. Символи славе Никољдана, сачувани од заборавља у затвореној кући у којој нико не живи у мени су пробудили тугу. Осетих мирис тамјана и босиљка и тек тада угледах кандило, посуду за тамјан и сасушени струк босиљка. „Чувам све то као зеницу ока свог, као највећу светињу“, рече моја бака, бришући сузу крајем мараме. „И ја ћу их чувати, бако, не брини“, рекох у једном даху.

Сада и ја имам једну велику светињу, симбол љубави, наде и вере, која спаја религију, културу и традицију. А обећање дато баки да ћу ту светињу чувати и пренети својим потомцима с поносом ћу испунити.

**Ема Стојановић, ученица VI₂ ОШ „Вук
Карацић“, Кладово**

Ћирилица као	Народ
Истина	Азбука моја
Радост	Јутро
Изазов	Легенда давна
Лепота	Елегија
Искра у ноћи	Победа
Царство речи	Шарени ћилим
Очевина	Епитетима исписан;
Молитва;	Реч чиста
Идентитет	Естетска
Светлост у тами	Чаробна
Поезија љубави	Игра детињства.
Игра дечија	
Сан на јави	
Успомена	
Јабука златна	
Емоција	
Мудрост;	

**Аница Тијосављевић, ученица осмог
разреда ОШ „Живко Љујић“, Нова Варош**

...
Тамо леже гробови предака
косовска светиња је део мене,
песме пишемо за Косово,
чувамо славне успомене,
...

ДАНИ ЋИРИЛИЦЕ 2014. БИЛТЕН

У књизи која је пред вама објављени су литерарни радови 37 награђених и похваљених ученика, као и делови 27 радова који су ушли у ужи избор на конкурс „Дани ћирилице 2014“. Књига је илустрована са 60 фотографија ликовних радова чији су аутори награђени и похваљени. Конкурс за најбољи литерарни рад, најлепши калиграфски рад, иницијал, вез, и илустрацију и израду лутке у народној ношњи, који је Министарство просвете уврстило у Програм Републичких смотри, чини окосницу истоименог Дечјег сабора. Ове године на конкурс, чија тема је била СВЕТИЊА, одазвало 5932 учесника из више од 400 основних и средњих школа из Србије, Републике Српске, Црне Горе, Македоније, Румуније, Албаније, Аустрије, Немачке, Норвешке, Кине, Аустралије, Јужне Африке, Америке, Руске Федерације и Канаде.

Дечји сабор “Дани ћирилице“ отворен је резањем славског колача 24. маја, на дан св. Ћирила и Методија. Свечана додела награда најуспешнијим учесницима конкурса, због поплава које су задесиле нашу земљу, није одржана тада, већ недељу дана касније.

Свечаности су, поред награђених ученика, њихових родитеља и учитеља и заинтересоване публике, присуствовали и академик Видојко Јовић, др Миодраг Матицки, председница Општине Ковин др Гордана Зорић, који су се обратили присутнима.

Жири у саставу: др Миодраг Матицки,

др Рајка Уљмански и Љиљана Симић за литерарне радове и проф. др Сузана Полић-Радовановић, етнолог и музејски сарадник, Јасна Бјеладиновић, проф. Драган Боснић и Влада Скерлић, за ликовне радове, наградио је 99 и похвалио 32 учесника.

Специјалну награду добили су ученици Српске етничке школа из Аделаиде у Аустралији, који су, уз помоћ учитељице Јелене Рекић, направили девет лутака које представљају "Врбицу".

Сабор је одржан под покровитељством Министарства просвете, Министарства културе и Општине Ковин.

Најуспешнијим учесницима конкурса своје књиге су поклонили многобројни издавачи.

Током свечаности трајала је изложба најлепших ликовних радова приспелих на конкурс, међу којима и ћирилична слова од керамике која су израдили ученици две енглеске и једне француске школе из Београда.

Многи учесници конкурса су се након ручка придружити радионицама веза и керамике.

КУД "Аца Обрадовић" из Баваништа одржао је мали хуманитарни концерт народних игара, а прикупљена средства у износу од 10.000 динара упућена су као помоћ за отклањање последица поплаве у Костојевићима код Злодола, села из којег већ скоро деценију сестре Тања и Јелена Јањић

освајају награде на конкурс "Дани ћирилице".

Ове године је по први пут вршен избор најкукуснијег колачића, које су припремиле чланице актива жена из Баваништа, Малог Баваништа, Шумарка и Ковина.

РЕЗУЛТАТИ

Име и презиме ЛИТЕРАТУРНИ РАД	Школа	Место	Р	Н	Ментор
Зоран Дори групни рад	ОШ „Ж. Зрењанин“ ДБ „Слонче“	Бока Београд	IV	1.	Ангела Цесник
Алекса Савић	ОШ „И.Андрић“ ИО „А.Мишић“	Коштуница	I	2.	
Марко Спасић	ОШ „Свети Сава“	Панчево	IV	2.	Наташа Поповић
Ђорђе Милојев	ОШ „Др Ј. Цвијић“	Зрењанин	IV ₁	2.	
Ђорђе Вељковић	ОШ „Д.Тодоровић Каплар“	Књажевац	III ₂	3.	Гордана Јаневска
Елена Фалуши	ОШ "Ђуро Стругар"	Н. Београд	III ₂	3.	С. Радивојша
Јасмина Ђеримовић	ОШ "Светозар Марковић Тоza"	Тараш		3.	
Тајјана Динић	ОШ "В.Станковић Корчагин"	Велики Шилјеговац	V ₃	1.	Јасмина Ђорђевић
Марија Димитријевић	ОШ „Др Арчибалд Рајс“	Београд	VII	1.	Љ.Марковић
Лука Максимовић	ОШ „Цар Константин“	Ниш	V	2.	Д. Антић
Марта Хинић	ОШ "Васа Чарапић"	Бели Поток	VII ₂	2.	С. Стојановић
Тијана Милетић	ОШ „Вук Караџић“	Књажевац	VII ₃	2.	М. Светозаревић
Милош Лемајић	ОШ „Петар Кочић“	Инђија	VII ₃	3.	Н. Косановић
Ксенија Филипов	ОШ „Васа Чарапић“	Бели Поток	VIII ₂	3.	С. Стојановић

Ненад Друловић	ОШ „Живко Љујић“	Н. Варош	VIII	3.	Сузана Матић
Милена Кундачина	ОШ „Његош“	Берковићи	VIII	3.	Мира Кундачина
Кристина Стевановић	Земунска гимназија	Земун	III	1.	В. Живковић
Александар Живановић	Техничка школа	Железник		1.	Љ. Јањушевић
Далибор Мићовић	Машинско-електр. ш	Прибој	II ₆	2.	
Даница Пауновић	Медицинска школа	Ужице	IV ₆	2.	
Тамара Јованов	ШЗД „Б. Шулут“	Нови Сад	Плг	2.	Александра Грбић
Урош Милићевић	Хемијско-медиц. ш	Вршац	I ₅	3.	Нађа Бранков
Стефан Чокањеловић	Медицинска школа	Зајечар	М ₁₁	3.	М. Ђукић-Ђирић
Владана Божовић	Хемијско-прехр.т. ш	Београд	II ₅	3.	Д. Глигорић
Милица Јанковић	Земунска гимназија	Земун	II ₂	3.	др В. Живковић
Божидар Бараћ	Гимназија Градишка	Градишка	IV ₄	3.	Весна Крунић
КАЛИГРАФ.					
Матија Таневић	ОШ „Јајинци“	Јајинци	II ₁	1.	С. Здравковић
Нина Павловић	ОШ "А.Шантић"	Калуђерица	VII ₄	1.	Људмила Дамић
Валентина Томић	ОШ „Краљ А. Карађорђевић“	М. Прњавор	VI ₂	2.	Марија Жакић
Јелена Батановић	ОШ „Краљ А. Карађорђевић“	М. Прњавор	VII ₄	3.	Марија Жакић
Милица Шарчевић	ОШ „Краљ А. Карађорђевић“	М. Прњавор	VII ₄	3.	Марија Жакић

Лука Шкобо	ОШ „Ј.Ј.Змај“	С. Каменша	VII ₂	3.	Вера Стојишић-Г.
Милостива					
Младеновић	Гимназија	В. Бања	I ₃	1.	Биљана Марковић
Борисав Матић	Гимназија	В. Бања	II ₃	2.	Биљана Марковић
Јована Милојевић	II Техничка школа	Крагујевац	III ₃	2.	Дејан Петровић
Ђорђе Мијаиловић	Школа примењ. ум	Шабац	II ₄	3.	Наташа Јовановић
Милица Николић	Школа примењ. ум	Шабац	II ₂	3.	Наташа Јовановић
Маша Драгичевић	ШЗД „Б. Шулут“	Нови Сад	II _а	3.	Мила Стојановски
Бојана Павловић	Уметничка школа	Ужице	III ₂	3.	
И Н И Ц И Ј А Ј					
Марко Кулић	ОШ „Д. Обрадовић“	Умка	III ₃	2.	Снежана Пангић
Давор Ремеш	ОШ „С. Иштван“	Суботица	IV _{кс}	2.	Ксенија Перкучин
Ина Хорват	ОШ „С. Иштван“	Суботица	IV _{кс}	3.	Ксенија Перкучин
Данијела Звекић	ОШ „С. Иштван“	Суботица	IV _{кс}	3.	Ксенија Перкучин
Јован Марковић	ОШ „К. Стаменковић“	С. Милетић	I ₁	3.	Данијела Кутањац
Милана Михајлов	ОШ „С. Марковић Т“	Елемир	VII ₂	1.	
Кристина Југовић	ОШ „Раде Додић“	Милутовац	VIII ₁	2.	Биљана Марковић
Јована Нешовић	ОШ „Краљ Петар I“	Ниш	VIII ₂	2.	Мирјана Раковић
Александра Ђекић	ОШ „Краљ А. Карађорђевић“	Рибари	VII ₄	3.	
Сања Ерски	ОШ „С. Маринковић“	Зрењанин	VIII ₁	3.	
Милица Караћ	ОШ „Ђура Јакшић“	Чуруг	VIII ₁	3.	Александра Драгић
Марта Терек	ОШ „Ј. Ј. Змај“	Мартинци	V ₁	3.	
Даница Јашћур	ШЗД „Б. Шулут“	Нови Сад	III _Г	1.	Александра Тарбук

Велимир Топаловић	ШЗД „Б. Шупут“	Нови Сад	Па	2.	Мила Стојановски
Филип Панчић	ШЗД „Б. Шупут“	Нови Сад	Пг	3.	Мила Стојановски
Дарио Кесеги	Пољопривредна ш.	Б. Топола	IV ₃	3.	Нада Генераловић
Милица Станојчић	Гимназија	В. Бања	II ₂	3.	Биљана Марковић
И Л У С Т Р А Ц .					
Јелена Дивнић	ОШ „Ј. Поповић“	Инђија	III ₂	1.	Славица Кртолица
Лука Костић	ОШ „Д.Максимовић“	Прибој	I ₃	2.	Снежана Николоћ
Јована Прерадовић	ОШ „Д. Обрадовић“	Сомбор	IV ₁	2.	Ана Мирковић
Миона Гујаничић	ОШ „С. Сремац“	Борча	II ₃	3.	Дубравка Маџут
Мартин					
Мартоноши	ОШ „Ђура Јакшић“	Кикинда	III	3.	
Лена Јаковљевић	ОШ „Ђура Јакшић“	Кикинда	IV	3.	
Группи рад	ОШ „Б. Станковић“	Каравуково	VII	1.	Марија Ристић И.
Милица Талески	ОШ „Краљ П. II Карађорђевић“	Београд	VII ₂	2.	
Ђорђе					
Аранђеловић	Земунска гимназија	Земун	IV ₁₀	1.	Дарко Радовановић
Тајана Смиљанић	Школа примењн. у.	Шабац	II ₃	2.	Нагаша Јовановић
Саша Ђокић	Техничка школа	Власотинце	III ₆	2.	Биљана Пејчић
Валентина					
Цветановић	Техничка школа	Власотинце	III ₆	3.	Слађа Добраш
Марина Ђокић	Техничка школа	Власотинце	II ₆	3.	Биљана Пејчић
Кристина Божовић	Уметничка школа	Ужице	II ₁	3.	Мирјана Годоровић

ВЕЗ							
Анђела Шковрић	ОШ „Ј. Бајић“	Рујишник	III	1.	Верољуб Милетић		
Јована Кодић	ОШ „Д. Тодоровић Каплар“	Књажевац	III ₂	2.	Гордана Јаневска		
Миљан Олчановић	ОШ „С. Мокрањац“	Кобишница	III	2.	Даниела Пејчић		
Михајло Бачакић	ОШ "С. Мокрањац"	Кобишница	III	3.	Даниела Пејчић		
Катарина Гојковић	ОШ "Д.Тодоровић К“	Књажевац	III ₂	3.	Гордана Јаневска		
Милица Николић	ОШ "Вук Караџић"	Књажевац	I ₂	3.	Емануела Милетић		
Маша Булатовић	ОШ "Вук Караџић"	Кикинда	VIII ₁	1.	Наташа Иветић		
Милица							
Димитријевић	ОШ „С. Марковић“	Краљево	VIII ₃	2.	Кристина Трујић		
Тијана Капларевић	ОШ „Ј. Бајић“	Медвеђа	VI	2.	Марија Степановић		
Милица							
Радовановић	ОШ „Ђура Јакшић“	Топоница	VIII	2.	Горан Стојковић		
Ивана Јефтовић	ОШ „22. Децембар“	Доња Трепча	VIII	3.	Ивана Кнежевић		
Павле Митровић	ОШ „С. Марковић“	Краљево	V ₃	3.	Кристина Трујић		
Анђела Урошевић	ОШ „22. Децембар“	Доња Трепча	VIII	3.	Ивана Кнежевић		
ЛУТКА							
Групни рад	Српска етничка шк.	Аделаида		с.	Јелена Рекић		
Групни рад	ОШ „С. Мокрањац“	Кобишница	III	1.	Даниела Пејчић		
Марко							
Радовановић	ОШ „Ђура Јакшић“	Топоница	IV	2.	Горан Стојковић		
Ања Пролић	ОШ „Петар Кочић“	Темерин	IV д	2.	Зорица Зеџ		
Тамара Ђорђевић	ОШ „Вук Караџић“	Ресавица	IV	2.			

Сара Смиљанић	ОШ „Д. Јерковић“	Ужице	III ₄	3.	
Марина Барјактаров	ОШ „Светозар Милетић“	Тител	VII ₁	1.	Стево Диклић
Милица Ковачевић	ОШ „23. Октобар“	Голубинци	V ₁	2.	
Јелена Јањић	ОШ „Д. Јерковић“	Злодол	VIII	2.	Негосава Павловић
Катарина Бошковић	ОШ „Иво Лола Рибар“	Рума	VI	3.	
Милица Витановић	ОШ „Д. Обрадовић“	Путинци	VI	3.	
Наталија Видојковић	ОШ „Дубрава“	Књажевац	VI ₁	3.	Т.Видојковић К.
Лазар Миленковић	ОШ „Деспот С. Лазаревић“	Бабушница	V ₂	3.	
Тања Јањић	Гимн. „Ј. Панчић“	Б. Башта	III	1.	
Љубица Минић	Гимназија	Прибој	I ₂	3.	

Име и презиме	Раз	Школа	Место	Област	Ментор
ПОСЕБНА ПОХВ.					
Групни рад	Ц ₅	Гимназија „Јосиф Панчић“	Бајина Башта	илустр.	
Групни рад	Ц ₃	ОШ „Стеван Сремац“	Борча	илустр.	Д. Маџут
Групни рад		ДАМ керамик студио	Београд	иниц.	М. Петровић
Јованка Дабих	85г		Хамилтон, Канад	вез	
Групни рад		Змај у зеленим чарапама		литер.р.	Милош Јефтић
П О Х В А Л А					
Групни рад		Српска етничка школа	Аделаида	литер.р.	
Тифани Шарић	14г	Српска школа „Свети Сава“	Парма, Охајо	литер.р.	
Александра Бабаљ	V	Српска школа	Фридрихafen	литер.р.	Ивана Усорац
Алекса Мариновић	V	Српска школа „Свети Сава“	Јоханесбург	литер.р.	
Ивана Кланица	III	Српс.т. гимн. “Д.Обрадовић“	Темишвар	литер.р.	
Ана Стоилковић	V	ОШ „11.Октомври“	Речица, Куманов	литер.р.	
Кристина Стаменковић	V	ОШ „11.Октомври“	Куманово	литер.р.	
Теодора Чуковић	II	Медицинска школа	Бања Лука	литер.р.	
Јелисавета Журка		Прва београдска гимназија	Београд	литер.р.	
Милан Пулар		ОШ „Свети Сава“	Љубиње	литер.р.	
Ана Накаламић	VIII	ОШ „Светозар Марковић“	Велика Хоча	литер.р.	

Милица Марков	Ц ₂	ОШ „Бора Радић“	Баваниште	литер.р.	Јасмина Антић
Александра Првуловић	VIII ₁	ОШ „Радица Ранковић“-ДХ	Лозовик	иниц.	Милица Ракић
Бојана Спасојевић	VI ₁	ОШ „Мита Игумановић“ДХ	Косјерић	иниц.	Милица Ракић
Тајана Ђокановић	VI ₂	ОШ „Јован Цвијић“- ДХ	Петловача	иниц.	Милица Ракић
Милан Радиновић	IV ₁	ОШ „Драган Херцог“	Београд	иниц.	Милица Ракић
Александра Богдановић	I ₂	Економско-трговинска школа-ДХ	Смедерево	иниц.	Милица Ракић
Ана Нововић	VIII ₁	ОШ „Свети Сава“	Фоча	иниц.	С. Давидовић
Маринко Балаћ	Штр	Техничка школа	Градишка	вез	
Дајана Мотика-Раонић		ЈУ СМШ „17. септембар“	Жабљак	вез	М. Пејовић
Исидора Станковић	IV	ОШ „11Ооктомври“	Речица Куманово	илустр.	
Људмила Коробова	VI	Школа при амбасади РС	Н. Београд	илустр.	С. Вранић
Сабина Ибрахими	V	Српска школа	Радолфацел	илустр.	Ивана Усорац
Милан Крњајић	Штр	Техничка школа	Градишка	илустр.	
Исидора Поповић		Основна школа	Скадар	илустр.	
Александра Станковић	VIII ₁	ОШ „Десанка Максимовић“	Станари	лутка	Бобан Ранковић
Групни рад		КУД „Ђердан“	Српски Милетић	лутке	

САДРЖАЈ

Др Миодраг Матицки: Дани ћирилице 2014.....	5
Награђени и похваљени радови.....	7
Зоран Дори.....	9
Михајло Жакула и Димитрије Илић.....	10
Алекса Савић.....	11
Марко Спасић.....	12
Ђорђе Миловојев.....	13
Ђорђе Вељковић.....	14
Елена Фалуши.....	15
Јасмина Ђеримовић.....	17
Марија Димитријевић.....	18
Татјана Динић.....	19
Лука Максимовић.....	20
Марта Хинић.....	21
Тијана Милетић.....	23
Милош Лемајић.....	25
Ксенија Филипов.....	26
Ненад Друловић.....	28
Милена Кундачина.....	29
Кристина Стевановић.....	33
Александар Живановић.....	40
Далибор Мићовић.....	41
Даница Пауновић.....	43
Тамара Јованов.....	44
Божидар Бараћ.....	49
Владана Божовић.....	50
Милица М. Јанковић.....	51
Урош Милићевић.....	54
Стефан Чокањеловић.....	55
Ивана Кланица.....	57
Алекса Мариновић.....	58
Милица Марков.....	59
Ана Накаламић.....	59
Милан Пудар.....	61

Кристина Стаменковић.....	62
Ана Стоилковић.....	63
Теодора Чуковић.....	64
Тифани Шарић.....	65
Етничке школе „С. Сава“, Аделаида.....	66
Б И С Е Р И.....	67
Алмин Аломеровић.....	67
Тамара Арсић.....	67
Ивана Бућко.....	68
Драгица Видовић.....	68
Борис Вуковић.....	69
Ивана Драшковић.....	70
Марија Ђенић.....	70
Небојша Закић.....	71
Ленка Јаковљевић.....	71
Марина Јевремовић.....	72
Никола Јовановић.....	72
Кристина Ковачевић.....	73
Анастасија Коцић.....	73
Адријана Ламбић.....	75
Јована Марковић.....	76
Лука Марковић.....	76
Ана Миливојевић.....	77
Јелена Мишљеновић.....	77
Кристина Остојић.....	78
Вања Пакаловић.....	78
Војин Пујовић.....	79
Никола Перковић.....	79
Ксенија Станковић.....	80
Сања Савић.....	81
Анђела Стојадиновић.....	82
Ема Стојановић.....	83
Аница Тијосављевић.....	83
ДАНИ ЋИРИЛИЦЕ 2014.....	84
РЕЗУЛТАТИ.....	86